

DOMOLJUB

ŠTEV. 41. MESEČNA PRILOGA »NOVICE V SLIKAH« LETO 43
V LJUBLJANI, DNE 8. OKTOBRA 1930

Cena 38 Din za celo leto. Za tuzemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izhaja vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljubac«, naročnina, reklamacije in inserati Upravništvu »Domoljubac« v Ljubljani.

Občni zbor Jugoslovanske Kmetijske zveze

Jugoslovanska Kmetijska zveza bo imela letos svoj redni občni zbor v nedeljo, dne

9. novembra ob desetih dopoldne v dvorani hotela „Union“ v Ljubljani

To bo prvi občni zbor JKZ v večjem obsegu. Na njem se bodo obravnavala zelo važna kmetijsko-stanovska in gospodarska vprašanja. Zato že danes opozarjamo na to zborovanje. Podrobni program priobčimo prihodnjič. Ta zbor bo obenem tudi močna manifestacija kmetijske misli in kmetijske skupnosti. Kmetje! Pokažite svojo stanovsko zavest in pridite od vseh strani v velikem številu. Noben zaveden kmet ne sme ta dan ostati doma. Tajništvo JKZ.

Prporoča se prvi slovenski zavod
**Vzajemna zavarovalnica
Ljubljana**
v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti
PODRUŽNICE:
Celje, Palača Ljudske posojilnice, Zagreb, Starčevićev trg 6, Sarajovo, Aleksandrova cesta 101, Split, Ulica XI. puka 22, Beograd, Poincareova 2

Zavarovanje proti toči.

(Nadaljevanje.)

Zavarovanje v Nemčiji.

Na Bavarskem se je z zakonom od 13. febr. 1884 ustanovil zavod za zavarovanje proti toči, katerega upravlja kr. zavarovalna komora in sloni na sledečih načelih: članstvo prostovoljno, prispevek države, stalne premije brez naknadnih doplačil, kolikor mogoče nizki upravni stroški, kolikor mogoče prisprosto postopanje pri cenitvi škode. Zavod deluje potom občinskih uradov, cenilci so zapriseženi strokovnjaki iz vrst vinogradnikov, od zavarovanja so izključeni sadovnjaki, vrtovi, okna in strehe. Vrednost žetve za 1 ha se od zavoda deli v 3 razrede, in sicer izračunana za vse občine. Pridelki so slično kot v Švici razvrščeni v 8 razredov, glede nevarnosti toče je cela dežela razdeljena v 7 razredov nevarnosti. Ako ni škoda večja kot 6% zavarovane vsote, se ista ne upošteva. Prispevki za zavarovanje posameznih setev iz pridelkov se razglašijo vsako leto v vseh občinah, isti znašajo n. pr. pri žitu 1-7% zavarovane vsote. Kot osnovno glavnico, katere obresti pripadejo vsako leto rezervnemu fondu, je dala država ob ustanovitvi 1 milijon mark, razen tega dobiva zavod letni prispevek od države v višini 200.000 mark. Zavod uživa davčne in pristojbinske ugodnosti ter oprostitvev od poštne. L. 1884. je bilo zavarovancev 7000, l. 1907. 145.944, l. 1884. je znašal rezervni fond 165.000 mark, leta 1907. čez 8 milijonov mark. Na odškodninah so dobili zavarovanci od l. 1884. do 1907. izplačano 42% milijonov mark.

Zavarovanje pri nas.

Po časopisnih vesteh se namerava pri nas upeljati obvezno zavarovanje proti toči. Dvomim, da bi pri nas bili v celi državi dani predpogoji za obvezno zavarovanje proti toči. Ne priporoča se ustanoviti popolnoma državnega zavoda, temveč s sodelovanjem Zadrुžnih zvez in kmetijskih družb, občekoristen zavod (zadruža), ne delniška družba, ki bi bil le pod nadzorstvom države, kateremu bi pa država, banovine in pa Agrar. banka dajale po zakonu določene letne prispevke, da bi na ta način bile zmanjšane premije. Radi raz-

ličnih gospodarskih razmer, radi hitrejšega poslovanja in zmanjšanja potnih in drugih stroškov se priporoča ustanovitev podružnic zavoda v posameznih banovinah s precej samostojnim delokrogom. Občinske uprave ali zadruge naj proti primerni odškodnini prevzamejo zastopstvo zavoda za svoj okoliš. Vobče treba poudarjati, da bo kmet le tedaj imel koristi od zavoda, ako se bo isti upravljal kot gospodarska ustanova po priznanih zadrुžnih načelih, da ne bodo upravni stroški previsoki, kar bi zahtevalo previsoke premije za zavarovanje ali pa prenizke odškodnine po toči prizadetim. Država naj da zavodu iste davčne itd. ugodnosti, katere uživa Agrarna banka.
Al. Pušenjak.

Novice iz Belgrada.

Osnutek zakona

o prometu z motornimi vozili

je bil 26. septembra predložen ministrskemu predsedniku v odobrenje. Namen zakona je ureditev prometa z motornimi vozili (automobili, autobusi, motornimi kolesi). Prepreči naj se na drugi strani oškodovanje železniškega prometa po motornih vozilih. Nezadostno z železnicami oskrbljeni okraj naj dobijo dober autobusni promet. Primorje in drugi okraj tujškega prometa naj se z živahnim autobusnim prometom še bolj odprejo dotoku tujcev. V ministrstvu za javne zgradbe je dovršen

zakonski predlog o izkoriščanju vodnih sil,

ki je predan v pregled Vrhovnemu zakonodajnemu svetu.

V ministrstvu za gozdove in rudnike je bila sestavljena komisija, ki se bo pečala

z ureditvijo državnih gozdov.

Zavod za pospeševanje obrti in industrije v Belgradu je obvestil vse obrtne organizacije, da se bo podpora obrtnikom in dohodkov razredne loterije izdajala samo v posameznih slučajih,

če je delo obrtnikov, ki zahtevajo podporo, splošne koristi.

Ministrstvo za poljedelstvo je sklenilo z neko nemško tvrdko pogodbo za nabavo 3000 malih in velikih škropilnic za sadje

PO SVETU

Italija.

s Razno. Vsaka družina v Italiji si lahko nabavi 800 kg grozdja, iz katerega napravi vino za domačo uporabo. To grozdje je prosto vsake užitnine. — V Gorah nad Idrijo so pokopali 79 letno posestnico Marijo Seljakovo. — V Stanjelu je umrla Marija Jakomini. — Na 30 let ječe v zadnjem tržaškem procesu obsojenega Alojzija Spangerja so pripeljali v Neapelj, odkoder se odpelje na otok Sv. Štefana. Ostali obsojenci bodo oddani v varne druge kaznilnice.

Avstrija.

s Prelat dr. Seipel zopet v ospredju. Ze zadnjič smo pisali o padcu Schobrove vlade. Državni predsednik Miklas je poveril sestavo nove vlade dosedanjemu vojnemu ministru Vaugoinu, ki je s pomočjo bivšega kancerja dr. Seipla sestavil vlado krščanskih socialistov, v kateri pa sta še dva zastopnika politične bojne organizacije »Heimwehra«. »Landbund« in Vsenemci niso hoteli v to vlado, ki je zato v parlamentu tudi v manjšini, kar pa Vaugoinu ne dela ravno sivih las. Izpostoval je razpust parlamenta in nove volitve za avstrijski državni zbor bodo že dne 9. novembra. Nova avstrijska bojna vlada proti socialdemokratom obstoji iz sledečih oseb: zvezni kancler in vojni minister: Vaugoin, podkancler in minister za socialno skrbstvo: dr. Schmitz, zunanje ministrstvo dr. Seipel, notranje ministrstvo: knez Starhemberg (voditelj Heimwehra), pravosodno ministrstvo: Hübel (voditelj Heimwehra iz Salcburškega), poljedelstvo Thaler, trgovina: Heintl, prosveta: Czermak, finance: dr. Juch. Kdo bo pri bližnjih volitvah odnesel zmago, je težko prorckovati. Heimwehrovci groze, da socialistom ne bodo pustili v vlado, pa čeprav bi poslednji dobili absolutno večino Sicer pa je v povojni Avstriji bilo že večkrat takole: pokale so gore, a rodila se je miška.

Čehoslovaška.

s Ker ni krščanskega mišljenja. Čehoslovaški časopis »Selske Hlasy« z dne 1. oktobra piše: Primorski Slovenci, 600.000 po številu, ki so bili z mirovnimi pogodbami prisojeni nenasitni Italiji, so pravi mučeniki. Nedavno so bili štirje ustreljeni radi vele-

in 75 motornih trierjev selektorjev. Povprečna cena manjših nahrbtnih škropilnic bo okoli 1000 Din, velikih na kolesih pa 1600 Din. Motorni trier-selektor, bo stal do 50.000 Din. Za nabavo škropilnic in materiala za škropljenje sadja je določen kredit enega milijona Din, ki bo nakazan bankskim upravam.

V vojnem ministrstvu se je sklenilo, da

hrana za vojaštvo se ne bo več kupovala naravnost od poljedelcev,

temveč pri žitnih zadrugah in trgovskih podjetjih, ker ta podjetja plačujejo davek. Naravnostno kupovanje, da se je izkazalo kot zelo težko ali celo neizvedljivo.

izdaje, a sto in sto Slovencev ječi v ječah. Nedavno je doznal ves svet o groznem preganjanju slovenskega življa v takozvani Julijski Benečiji. V osmih letih so fašisti usmrtili nad 2000 Slovencev in Hrvatov, uničili vse njihove šole, društva, časopise itd. Tu vidimo, kako zaslajljiva nacionalna strast, saj ubija katoličan-italijanski fašist brata katolika-Slovana. Res žalostno, da je v fašizmu več narodnjakarskega kot krščanskega mišljenja.

s Dve nevarnosti za evropski mir. Te dni je izjavil čehoslovaški državni predsednik Masaryk, da sta dve točki, kateri lahko privedeta Evropo v propast: takozvani poljski koridor in Madžarska. Kar se tiče poljskega koridora (dohoda do morja) trdijo Nemci, da ga ne bodo nikdar priznali, ker loči Vzhodno Prusijo od ostale Nemčije. — Se bolj nevarna pa je Evropi Madžarska. Taka kakor je bila pred vojno, ne bo nikdar več, ker je v svoji sestavi tlačila nemadžarske narode. Vendar razumem Madžare in njih želje, je dejal Masaryk, »ni bil svoj čas pripravljen razpravljati o popravni današnjih mej, toda vsako izpremembo bi moral odobriti parlament, pa tudi Mala in Velika antanta. Poprava mej bi pa ne bila tako enostavna, zakaj tudi Čehoslovaki imamo napram Madžarski svoje zahteve. Vse to pa ho mogoče šele tedaj, ko bo Madžarska izpremenila današnje svoje obnašanje«.

Poljska.

s Nehvaležnost je plačilo sveta. Korfanty je voditelj Poljakov v tistem delu Šlezije, ki je pred vojno spadal k Nemčiji. Po vojni je mirovna konferenca določila, naj ljudstvo z glasovanjem (plebiscitom) samo odloči, ali pride pod Nemčijo ali se pridruži Poljski. Zgodilo se je podobno kot s Slovenci na Koroškem. Čeprav so bili Poljaki v velikanski večini, so vendar zmagali Nemci. Vsa Šlezija bi torej morala pripasti Nemčiji. Tedaj pa se je dvignil Korfanty in s prstom voljci zasedel vso poljsko Šlezijo. Mirovna konferenca se je takemu izrazu ljudske volje morala udati in ne glede na izid glasovanja del spornega ozemlja prisodila Poljski. Tako je Korfanty rešil del Šlezije poljski državi. Postal je pravi narodni junak. Politično pa je še vedno deloval, in sicer pred vsem v Šleziji. Ko je Pilsudski prišel na vladno krmilo, je začel Korfantyja odrivati. V petek dne 26. septembra ga je dal pa zapreti kot številne druge opozicionalne poslance. Prej pa je še moral razpustiti šleski deželni zbor, čigar član je bil Korfanty, ker bi ga sicer radi poslanske nedotakljivosti ne mogli sodnijsko preganjati. Pilsudski hoče s takim postopanjem opozicionalne poslance in njihove volivce prestrašiti. Morda se mu bo to začasno posrečilo. Trajnih uspehov pa nasilje ne prinaša nikjer na svetu. O tem se bo prepričal prej ali slej tudi za novo Poljsko drugače zaslužni general Pilsudski.

Angila.

s Strašna zrakoplovna nesreča. Angleski zrakoplov »R 101« se je 4. oktobra dvignil, da poleti v daljno Indijo. Ko je zrakoplov plaval nad Francijo, je zašel v hud vihar, zato so spustili zrakoplov nižje k zemlji, kar pa je bilo usodno. V gosti megli se je »R 101« zaletel v neki hrib, bencin, ki ga je bilo 35 tisoč kil,

je eksplodiral in zrakoplov je začel goriti z neznansko naglico. Izmed 58 oseb, ki so bile na krovu, jih je zgorelo 50. Tako velike zrakoplovne nesreče še ni doživel svet.

Amerika.

s Razno. V Clevelandu so umrli: Marija Kristančič iz Kozane pri Gorici, Ana Molan roj. Cesar iz Mirne peči na Dolenjskem in Jera Samsa iz Gore pri Sodražici. V Waukegan Ill. sta umrla 54 letni Frank Petkovšek in Ana Rep, oba doma z Vrhniko. — V Detroit, Mich. je izvoljen za župana katoličan Frank Murphy.

Drobne novice.

Brezposelni izdajajo svoj časopis v Romuniji.

Bombo so vrgli v ukrajinski samostan nedaleč od Lyova.

10.000 vagonov soli za kuhinjo in 5200 vagonov za živino potrebujejo letno Čehoslovaki.

70.000 gramofonskih plošč je zgorelo te dni pri požaru v Prahi.

Vsod dan 100 ljudi umre na kugi na Kitajskem.

Švicarski mlekarji so dobili od svoje vlade podporo 54 milijonov Din. Take akcije so državi najbolj potrebne!

Rusko žito prodira čim dalje bolj na svetovnem trgu, celo v Ameriko ga izvažajo.

Čehoslovaški državni nameščenci bodo prejeli posebno božično doklado.

60 let je dopolnil danski kralj.

53.000 prašičev je uvozila Čehoslovaška v avgustu, od teh iz Jugoslavije 3000.

70 parnikov je ruska vlada najela v Angliji za izvoz ruskega lesa in pšenice. Pa še nove najema.

Veliki shodi republikancev so bili v španskem Madridu. Govorniki so zahtevali, da naj kralj odstopi.

V samostan benediktink je stopila sloveča francoska igralka vonne Hautni.

Že od leta 1928. ni bilo nobenega umora niti pretepa s smrtnim izidom na Norveškem.

Dokazano najboljši muholovec na svetu

z zanesljivim trajnim limom

Pozor pred mnogoštevilnimi posnetki! Zahtevajte izrecno AEROXON z žrebljičkom

K A J J E N O V E G A

d Duhovniške vesti. Za ahihiakona mesta Ljubljane je bil imenovan dr. Tomaž Klinar, stolni kanonik v Ljubljani. — Podeljena je bila župnija: Primskovo pri Litiji g. Plešiču Antonu, doslej žup. upravitelju istotam. — Premeščeni so kot kaplani: dr. Viljem Fajdiga iz Smarji pod Ljubljano v Skofjo Loko; Rozmar Jožef iz Borovnice v Šmarje pod Ljubljano; Lončar Janez iz Horjula v Borovnico.

d Bivši minster dr. Korošec je prispel v Dubrovnik. Inž. Milorad Dimitrijevič ga je odpeljal z avtomobilom v svojo vilo »Trsteno«. V to vilo je stalno pohajal dr. Laza Markovič, eden najplivnejših prvakov bivše narodne radikalne stranke. Dr. Korošec si je sicer najel sobo v nekem drugem hotelu, bo pa ostal najbrže gost gospoda Dimitrijeviča.

d Iz Celja se je nenadoma poslovil skladatelj in misijonar g. Al. Mav. Premeščen je v novo naselbino misijonske družbe na Čukarico v Belgradu. Castitemu gospodu misijonarju želimo največjih uspehov na novem službenem mestu.

d 80 letnico je slavil preteklo nedeljo gosp. Ivan Tomažič, po letih najstarejši ljubljanski gasilec, vzoren katoliški mož. Bog ga živi še mnoga leta!

d 14 abiturijentov je vstopilo v prvi letnik mariborskega semenišča.

d 30 let je minulo, odkar je bila ustanovljena Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani. Naj naš vzorni domači zavod dočaka še mnogo, mnogo jubilejev!

d Gremijalno trgovsko šolo so otvorili 29. septembra v Ljubljani v novih prostorih »Trgovskega doma«.

d 56 motornih voz je na novo naročila uprava državnih železnic.

d Financa. Od 1. oktobra 1930 do 1. maja 1931 je določen za dravsko finančno direkcijo in nji podrejene urade naslednji dnevni delovni čas: ob delavnikih od 8. do 12.30 in od 15.30 do 18, ob sobtah pa od 8—14.

d »Dobrote« tujine. Po dolgih letih se je vrnil iz Amerike domov Tone Z. iz Begunj pri Cerknici. Po poklicu je bil mizar. Pri težkem tovarniškem delu si je pokvaril živce in so ga oddali v umobolnico. Ameriške oblasti so ga poslale s spremstvom domov. Kdo ga bo sedaj vzdrževal, občina ali Amerika? Tone je ameriški državljan.

d »Kaj so to za eni fantje?« so spraševali ljudje te dni v Celju, Rajhenburgu, Brežicah, Novem mestu in drugod po Dolenjskem, ko je vozil mimo velik Pernušev avtobus iz Trziča. Cirilovi bratje so napravili dvodnevni izlet čez Štajersko na Dolenjsko, da so lahko zapeli ono znano: »Pod trto bivam zdaj...«

d Kraljeva banska uprava dravske banovine razpisuje za proračunsko leto 1930-31 šest stipendij za dijake na agronomskih fakultetah in agronomskih visokih šolah. Stipendija znaša mesečno 500 dinarjev. Vpobštevalo se bo predvsem dijake kmečkih staršev, ki bodo sproti po-

lagali predpisane izpite. Pravilno kolikove prošnje in dokumente je poslati banški upravi do 15. okt. obenem z obvezo, da prosilec po končanih študijah stopi na zahtevo v službo kr. banske uprave dravske banovine in v njej ostane dvakrat toliko časa, kolikor je prosilec užival študijskega.

d Obvestilo. Od ministrstva notranjih del smo prejeli odobrena nova pravila sedenja Strok. skupine priv. in trg. nameščencev, ki se z omenjeno spremembo preosnavlja v Strokovno zvezo privatnih in trg. nameščencev Jugoslavije. Organizacija ima pravico povsod ustanavljati podružnice. S tem je dobilo kršćansko nameščenstvo svojo svobodno strokovno organizacijo in njegova korist je, da se je oklene v borbi za pravico in kruh. Le organizacija more dati nameščenskim težnjam oni poudarek, ki ga zaslužijo. Zato smo poklicani k sodelovanju vsi. Za vsa navodila se javite pri naslovu organizacije v prostorih JSZ, Delavska zbornica, I. nadstropje, Ljubljana. — Odbor.

d Emigrantom iz Julijske Krajine, ki se želijo naseliti v Južni Srbiji. Savez agrarnih zajednic v Skoplju nudi Primorcem, priseljencim v Jugoslavijo, priliko za naselitev v Južni Srbiji, zlasti v bližini Skoplja, v srezu negotinskem ob reki Vardaru in ob glavni železniški progi in cesti Beograd—Solun.

Zemlja je prvovrstna. Voda izvirna. Podnebje milo, z redkimi in izginjajočimi slučajmi malarije.

Savez agrarnih zajednic odstopa zemljišče proti takojšnjemu odplačilu ene petine kupne cene (ki je prav nizka), ostalo na amortizacijo tekem desetih let. Poštene, delazmožne družine naj se takoj prijaviijo z navedbo članov družine in drugih okolnosti, ki so važne, na paslov: »I n f o r m a t i v n i b i r o, Beograd, Pasteurjeva (Miloša Počerca) ulica 23a«, kjer dobe vsa potrebna pojasnila.

d Zopet trčenje. Italijanski parnik »Disette Dornion« je na potu iz Južne Italije v luko vranico pri Splitu trčil v Bratskih vratih v levi bok naše motorne jadrnice »Sloga«. Na naši motorni ladji je bil kapetan Ivo Druškovič s štirimi marnarji. Udarac je bil prav težak, tako da se je ladja nagnila na stran. Natovorjena je bila z blagom, zlasti z moko. Potnikov ni bilo. Italijanski parnik je potegnil našo ladjo v splitsko luko. Naš kapetan je težko ranjen.

d I. razred na železnici naj se ukine, predlaga v »Politiki« Miloš Stefanovič. Pravi, da tečejo vozovi I. razreda ponajveč prazni po progah; če se že kdo vozi v tem razredu, ima ali brezplačno ali pa zelo znižano karto. Stefanovičev predlog je zlata vreden. Po ameriški naj bi napravili: en razred, a ta naj bo tak, da bo lahko vsak udobno sedel.

d Štiri dni med vojaki. Najmlajši vojak v Zagrebu je brez dvoma Josip Belovič, ki je star dobrih 10 let. Fantič ne zdrži doma pri materi ter ji je že ponovnokrat

Neuralgične bolečine

nastale vsled prehlajenja, prepiha, trganja v glavi (zobeh) itd. odpravi Vam naglo

»ALGA«

Imejte torej vselej in povsod pri sebi ALGO in naglo boš rešeni bolečin.

ALGA v lekarnah in drogerijah Din 16—.

pobegnil. Vselej so ga pa oblasti poslale nazaj domov. Zadnjič pa se je fantek spet napotil od doma v svet, prišel v Zagreb, hodil sem in tja, naposled pa je zadremal v nekem vrtu sredi solate. Vrt je last vojaške uprave in ko so vojaki našli fantka v salati, so ga predstavili svojemu predstojniku. Temu se je zdel fant prijazen in dal mu je iz starih vojaških oblek napraviti pravo otroško vojaško uniformo. Kot popolen vojak je nato mali 10 letni dečko ostal med vojaki štiri dni, ko so ga naposled oddali na policijo, ki ga bo zdaj poslal v otroško poboljševalnico.

d Pod oboki državnega mostu čez Dravo v Mariboru se nahaja še vedno osem družin.

d Poroka v bolnišnici. 77 letni Matevž Čepelnik je železničar v pokoju in stanuje v Stanežicah pri Št. Vidu. Letošnjo jesen se je mož spomnil, da bi se poročil. In zakaj bi se ne, ko je še čvrst in krepek? Iskal je torej nevesto in jo res našel. Njegovi nevesti je ime Marjeta Znidar in je doma iz Utika pri Vodichah. Zenina in nevesto so lepo oklicali v domačem kraju in vse bi bilo v redu, ko bi se ne bila pripetila nesreča. Ko so pred tednom dni prepeljavali balo z nevestinega doma na ženinov dom, si je Matevž pri nakladanju bale zlomil desno nogo, in poroko so morali seveda preložiti, pa ne za dolgo. Matevž je moral namreč v bolnišnico, hotel pa se je tudi po vsej sili znebiti samskega stanu in postati mož. Zato je povabil svojo nevesto v bolnišnico in g. kurat Slana ju je poročil v kapeli bolnišnice. Za priči pa sta bila dva bolnika, tako je sedaj Matevž srečno poročen mož.

d Pod katerimi pogoji dobe zadruge državne bike. 1. Proti plačilu pri kr. banških upravah za 5 do 10 tisoč Din za nabavo, s tem, da se denar porabi izključno v to svrhu; morajo pa 2. zadruge vrniti bika v roku enega leta v dobrem plemenskem stanju, da ga bo moči posoditi drugim interesantom; 3. od zaroda je treba vrniti čistokrvne bike, stare vsaj eno leto, ali vsaj polkrvne bike; 4. zadruge, ki izpolnijo prvi pogoj po prvem letu dni, morajo vrniti bika v dobrem stanju in zato dobe drugega bika brez ponovnega plačila, tako da vnesejo novo čisto kri. Zadruge, ki izpolnijo pogoje pod 2, smejo zahtevati drugega bika, toda se morajo zopet obvezati, da ga izročijo po enem letu ali pa da izpolnijo pogoje, navedene v drugi in tretji točki. Tako morejo zadruge po enem letu obdržati istega bika pod istimi pogoji. Za-

druge, ki izpolnijo točko 3., morajo v roku enega leta vrniti bika ali pa ga obdržati, izpolnjuječ pogoje pod 1. in 2. Ako ne vrnejo bika dobre kakovosti od potomstva, morajo te zadruga vrniti sprejetega bika. Vsi pogoji veljajo tudi za ostale interesente. Samo v izrednih slučajih velike gmotne izgube ali velikega siromaštva se lahko izpregledajo omenjeni pogoji na posebno prošnjo, poslano preko kr. banske uprave ministru za poljedelstvo.

d Zborovanje vinarskih zadrug. Na pobudo Zadrugne zveze v Ljubljani se je vršil sestanek vinarskih zadrug Slovenije v Mariboru. Zastopane so bile skoro vse zadruga. Zadrugno zvezo sta zastopala g. ravnatelj Fr. Gabrovšek in g. dekan Sačič, Kmetijsko društvo g. Kafol, Vinarsko društvo g. Petovar. Referiral je g. Besednjak. Razgovarjalo se je o sodelovanju vinarskih zadrug s Privil. izvozno d. d. v Belgradu, kjer se je osnoval poseben vinarski oddelek. Na podlagi razgovorov so bili storjeni sledeči sklepi: 1. Vinska kriza, ki je dosegla svoj višek, se bo mogla odpraviti predvsem po vinarskih zadrugah. 2. Privil. izvozna delniška družba v Belgradu naj organizira s pomočjo vinarskih zadrug prodajo vina iz dravske banovine v inozemstvo. 3. Izvozna zadruga v Mariboru se pooblašča, da izvrši predpriprave za organizacijo vseh vinarskih zadrug v Sloveniji in da se pogaja s Privil. izvozno d. d. v Belgradu za organizacijo izvoza slovenskih vin, ki jih bo dobavljala vinarska zadruga. Izvozna zadruga v Mariboru je iz lastnega nagiba začela s prodajo vin v inozemstvo, prodala je v času od aprila do sedaj okoli 700 hl. Razpolaga s svojo lastno kletjo v lastni hiši v Judendorfu pri Gradcu. 4. V krajih, kjer so dani pogoji, naj se ustanove vinarske zadruga. 5. Vinarske zadruga naj povsod organizirajo nakup grozdja, katerega naj sortirajo in strokovno predelajo v vino. 6. Čim prej naj se prične s izvajanjem vinarskega zakona. Zborovanje je poteklo v resnem razpoloženju složenega dela za rešitev vinske krize.

d Konj vreden 7000 Din, bo oddan za 5 Din o priliki žrebanja loterije Doma služkinj dne 1. dec. Poleg tega drugi krasni dobitki, šivalni stroj, kolesa, ure itd. Srečke po 5 Din so bile razposlane v vse župnije, naročajo se pa še pri zadrugi »Služkinjski dom« v Ljubljani, Semeniška ul. 2. Kupi, morda išče sreča ravno tebe!

d Iz kranjskega okraja. Zastopniki Kmečke zveze za kranjski okraj so se pretekli teden zglasili pri direktorju Jugoslovske tovarne, radi odvzema krompirja za škrob (štirko). Direktor je obljubil krompir plačevati po 45 Din za 100 kg, odpadke pa da nazaj brezplačno. Odvzem krompirja je mogoč takoj. Vsebovati pa mora 18% škroba. Naproša vse posestnike, ki imajo ta krompir, da ga dajo v tovarno par kg preizkusiti in tako bodo znali za ceno krompirja.

d Organistom in pevovodjem. Udeleženci zadnjega pevskega tečaja so z velikim navdušenjem sklenili, predlagati odboru Pevske zveze, naj ustanovi v svojem okrilju pevski zbor organistov in pevovodij. Občni zbor je prav tako z velikim navdušenjem

Dr. med. Loize Kramarič

špecialist za kirurgijo

ordinira od 1/22.—1/24. pop.

Ljubljana, Miklošičeva 18/II.

sprejel ta predlog in glavni odbor je naložil organizacijo zbora artističnemu odseku. Ta je v svoji seji pretresal predlog in vabi v smislu svojega sklepa vse organiste in pevovodje, ki bi hoteli sodelovati pri zboru, naj se prijavijo Pevski zvezi, Miklošičeva c. 5 in sporoče podrobno: a) kateri zbor vodijo, b) kateri glas pojo s točno označbo glasovnega obsega. Poslovnik in vse drugo bomo izdelali in sporočili šele, ko bo toliko priglasi, da bo zagotovljeno misliti na mogočen zbor. Vsekako mora biti vse to do božiča zrelo in urejeno, da bomo mogli začeti s pripravami za prihodnji tečaj, ki bo združen neposredno z vajami zbora. — Za odbor: V. Lavrič, preds.; M. Bajuk, tajnik.

d Prvo planinsko kočjo so zgradili Splitčani pod vrhovi Mosora, ki stoji 1000 metrov visoko. Iz planinske kočje prideš na vrh Mosora v eni uri. Kočo bodo prihodnjo jesen slovesno otvorili. Posebnost v koči bo okusna, tekoča voda s planin. Blizu kočje je namreč vrelc, ki ima stalno letno gorkoto 14 stopinj Celzija.

d Zadrugno živinorejske razstave v kranjskem okraju. Da ne pride do nespornostim, se tem potom še enkrat opozarja živinorejce, da bo na živinorejsko razstavo 11. oktobra t. l. v Kranju, kakor tudi na razstavo 18. oktobra t. l. v Selcih nad Skofjo loko pripuščena le zadrugna živina, t. j. živina članov vseh pristojnih okoliških živinorejskih zadrug.

d Izvoz našega grozdja v Budimpešto in Dunaj se vrši neovirano na običajen način. Dnevno se izvažajo okrog 15 vagonov grozdja, ki prihaja v dobrem stanju na mesto. Plačuje se po 3 do 3 in pol Din za kg.

d Dijaštvo v Zagrebu. V 23 zagrebških šolah se pripravlja za bodoče življenje 11.500 učencev in učenk. Zagrebški občinski odbor v Zagrebu je sklenil, da sezi da v Zagrebu še dvoje srednjih šol, ki bosta vsaka zase stali več milijonov.

d Novo župnijo bodo ustanovili v Belgradu in sicer za ozemlje od pančevskega do zemunskega mostu. Temeljni kamen za kapelico sv. Petra je bil posvečen 5. oktobra. Župniji bo pripadlo okrog 8000 vernikov.

d Za konzula v romunski Brajli je imenovan bivši voditelj bivše Samostojne kmečke stranke dr. Novačan iz Celja. — Za člana Vrhovnega zakonodajnega sveta sta izbrana voditelja bivše Samostojne kmečke stranke minister v pokoju g. Pucelj in dr. Marušič. Člani Vrhovnega zakonodajnega sveta dobivajo 6000 Din redne mesečne nagrade; kadar zborujejo v Belgradu pa še posebej lepe dnevnice.

d Največ je zidal v tekočem letu Zagreb, ki je izdal za nove zgradbe nad 188 milijonov dinarjev. Njemu sledi s 140 milijoni Belgrad, nato Sarajevo, Ljubljana, Ze-

mun itd. Ljubljana je glede zidave postala torej že 4. »prestolno« mesto.

d Pameten sklep. Proti produkciji vsakršnega ponarejenega vina, tudi proti taki za lastno porabo, se je izrekla skupščina vinskih veletrgovcev v Sarajevu. Kdo ga je pa doslej delal?

d Električno progo bodo otvorili s 1. novembrom med Nišem in Niško Banjo (kopališče). Proga je dolga 10 km.

d Pred kratkim je pričela s poukom samostojna rudarska šola v Zenici.

d Novo poslopje, ki bo imelo 55 sob za razne mestne urade, zgradi zagrebska občina.

d Vse naj se razčisti! Radi preizkave v železarni v Varešu, ki se je vršila radi zlorabe in poneverbe državnega denarja, so bili odpuščeni iz državne službe brez odgovodi direktor inž. Dušan Kolač, inž. Vladimir Šahov in kanclist Drago Cincevič. Proti načelniku računovodstva se vrši kazensko postopanje radi poneverbe 75.000 Din. Prav tako, le naprej, vse naj se razčisti!

d V Mošnjah je Anton Globočnik padel z mokrega oreha 7 metrov navzdol. S čelom je priletel na kamen in dobil hudo rano. Tudi sicer je bil močno poškodovan. Lahko bi bilo hujše. Tako mu je pa spreten zdravnik toliko pomagal, da drugi dan po padcu že dela.

d Umril je v Ljubljani g. Franjo Sušnik, sodni sluga v pokoju, v starosti 78 let. Bil je zvest naročnik »Domoljuba« od početka. Svoje družini je bil najboljši oče. Osem svojih otrok je dobro vzgojil in jim preskrbel vsakdanjega kruha. En sin je duhovnik-frančiškan. Počivaj v miru!

d V Črncmlju je umrla gđc. Mici Fabjan, učiteljica v Bohinjski Bistrici. Svetila ji večna luč!

d Ker je izgubil tožbo se je pred sodnikom koncem obravnave v razpravni sobi ustrelil Podlogar Hinko, lesni trgovec iz Ivančje gorice pri Stični.

d V znamenju požarov. Ogenj je do tal upepelil hišo in gospodarsko poslopje kočarja Josipa Vajdiča iz Andrevega pri Krškem. — Požar je uničil kozolec-dvojnik posestniku Štihu v Gotni vasi pri Novem mestu. — Strela je udarila v hlev posestnika Karla Ažbeta v Dolencih pri Javorju. Velika stavba je pogorela in z njo krma za 17 glav živine. — V Zgornjih Pirničah pri Medvodah je udarila strela v poslopje posestnika Merjaseca, ki mu je pogorelo vse imetje. — Strela je svičnila tudi v gospodarsko poslopje Ivana Filipičiča, posestnika v Zakutu pri Brežicah. Rešili so le živino, vse drugo je pogorelo. — V sušilnici tekstilne tovarne »Inteks« v Kranju je nastal ogenj. Vnel se je bombaž. Če ne bi pravočasno pomagali tovarniški delavci in kranjski gasilci, bi bil ogenj uničil lahko del tovarne. — Kmalu bi bila zgorela parna žaga g. Ivana Zarija v Slovenski Bistrici, a so požar pravočasno opazili, tako da ni večje škode. — Požar je izbruhnil pri g. Francu Vilmanu na Savi pri Jesenicah. Požar se ni razširil, pač pa ima lastnik veliko škodo.

d Neznani tatovi so odnesli iz frančiškanske cerkve v Novem mestu 5 kelihov, dva ciborija, 1 albo, monštranco, 1000 Din

Persil

v pravi količini!

S 10

Vzemite na vsake 2½ do 3 vedra vode en paket Persila. To vpoštevajte vedno pri pranju! Rastopite Persil v mrzli vodi!

Persil je Persil

PO DOMOVINI

Nov grob

(Čeplje pri Nemški Loki)

28. septembra je umrl ugledni posestnik in občinski odbornik Marko Bukovac, star 30 let. Zapuščica mlado ženo s tremi otroci. Bolehal je 2 leti. Pogreba se je udeležil občinski odbor z županom. Pokojnik je bil sicer brez posebne šolske izobrazbe, a dokaj izobražen. Bral je mnogo, bil naročnik Domoljuba ter član Mohorjeve družbe. Počivaj mirno! — Ob tej priliki naj omenim prav slabo navado, da se pri nas razan ostalih, najbližjih sorodnikov nihče ne udeležijo pogreba. Kako tolažilno vpliva na žalujoče sorodnike, če časa več ljudi spremlja mrtliča na njegovi zadnji poti ter se ga v molitvi spominja. Ljudje božji, poprimite se starih, krščanskih navad! In še nekaj! V celih fari so poleg šolske knjižnice samo 3 člani Mohorjeve družbe. Za 20 Din dobijo 5 lepih, prekrasitih, zabavnih in poučnih knjig. Že sam kolektor je toliko vreden. Ako bi ljudje več brali, bi ne bilo toliko dolgočasja in še ta dobiček bi imela: naučili bi se mnogo koristnega in lepega. Zato vsi v Mohorjevo družbo!

Nekaj novosti iz Nakla

(Naklo)

Sprememba v šoli: V zadnji številki smo poročali, da ni preostalo drugega, kot nekaj najmlajših otrok iz prvega razreda nožjega oddelka poslati za eno leto nazaj domov, ker je bil razred prenapolnjen in vsak uspeh nemo-

pri moških, ženskah in tudi otrocih. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerij, trgovinah.

goč. Danes pa to poročilo izpopolnjevamo v toliko, da se je krajevni šolski odbor odločil pristi se za eno učno moč, tako da bi se obeh oddelkih poučevalo posamič. Otroci, ki so bili odslovljeni, se bodo zopet vrnili v šolo. — Gasilno društvo: Odbor gasilskega društva se je soglasno odločil, da dosedanje motorno brizgalno (SHP) zamenja za novo in močnejšo. Prejšnja brizgalna je bila prešibka. Mogla bi v slučaju požara odpovedati. Novo brizgalno že imajo (18 HP) in so jo že preizkusili. Izborna se je obnesla. Res da bodo dodali nekaj jurjev, strahu in skrbi so pa le rešeni. Vsem vrlim gasilcem k temu napreduku častitamo. Blagoslovitev se bo izvršila zaenkrat kar na tistem, večja slovesnost se izvrši v poletju 1931. — Gasilci, po začrtanih idealnih poteh naprej, saj uživajte popolno zaupanje vseh dobromiselnih! — Poroka: Poročila sta se v sredo g. Alojzij Jenko, posestnik in gostinčar spr. Kronje v bližini Kranja in gdca Marija Marinšek, iz ugledne Kovačeve hiše v Naklem. Letos je že druga nevesta odšla iz družine. Novoporočenca častitamo in kličemo: mnogo sreče in blagoslova!

Novice

(Reteče na Sorškem polju)

Naše društvo je začelo letošnjo sezono 14. septembra z igro: Moč uniforme. Gledalci so se počeno nasmejali. Pred in med igro so pa igrali naši tamburaši. Zelimo le, da bi naše društvo prav pridno delovalo. Pa tudi od tamburašev pričakujemo še kaj lepega. Pri društvu imamo tudi moški zbor. Pričakujemo, da se enkrat pokaže na odru z lepo pesmijo. — Letino imamo še dokaj dobro. Četudi je večkrat pobila toča v naši okolici, smo bili mi vseeno obvarovani pred njo. Sedaj spravljamo zadnje pridelke domov. Kmalu pride mrzla zima, ja s

v denarju, ki je bil nabran za maše, katere so našli zavite v prt, a so jih najbrže po nesreči pred cerkvijo zavrgli. Doslej tatov niso izsledili, pač pa so dobili nekaj ukrajenih predmetov, ki so jih zlikovci izgubili ali pa sami vrgli stran. Škode imajo o. frančiškani okrog 50.000 Din.

d Umrl je v ponedeljek, 6. t. m. v Kandiji pri Novem mestu širom domovine znani g. Jožef Zurc, lastnik »Štemburjeve« gostilne, bivši deželni poslanec, župan največje slovenske občine, načelnik cestnega odbora itd. — Naj počiva v miru!

d Nagrobne spomenike najceneje in v najnovejših oblikah dobite pri kamnoseško-kiparskem podjetju Franjo Kunovar, pokopališče Sv. Križ, Ljubljana.

d Solnce lahko pogrešate pri pranju, medtem, ko je pa pravo terpentinovo milo Gazela pri tem nepogrešljivo.

d Voščene oltarne sveče vseh vrst, zvitke, svečice za božična drevesca, nagrobne lučice, sveče za hišno rabo, kadilo itd. priporoča svečarna »Pax«, Ljubljana, Celovška cesta št. 4.

d Pri trdovratnem zaprtju, napetosti v telesu, preobilici želodčne kisline, glavobolu, razdraženosti, tesnobi, splošnem slabopočutju in utrujenosti pospeši naravna »Franz-Josef« grenčica brez napora in bolečin lahko izpraznenje črev vseh neprebavljenih ostankov in v mnogih slučajih obvaruje pred vnetjem slepiča. Najodličnejši zdravniki stoletja so uporabljali »Franz-Josef« vodo z najboljšim uspehom

tem čas kmetovih počitnic. Da pa nam ne bo preveč dolgočasno zato poskrbimo za dobro knjigo in časopis. Agitiramo in delajmo, da se v novem letu podvojijo naročniki naših časopisov. Vsi na noge za katoliški tisk!

Društveno delo.

(Gorje.)

V Gorjah smo otvorili sezono v Katol. bralnem društvu 5. oktobra s predvajanjem kulturnega filma »Kralj kraljev«, dramatski odsek pa bo vprizoril v nedeljo, 12. okt., burko v treh dejanjih: »Sluga in njegov grof« ter jo ponovi naslednjo nedeljo, 19. oktobra.

Društvo (Mavčiče)

Kat. prosvetno društvo v Mavčičah priredilo 12. oktobra ob 3 v društvenem domu koncert s petjem in tamburanjem. 19. oktobra ob 3 pop. pa bo občini zbor Kat. prosvet. društva. K občini udeležbi vabi odbor.

Kozmijanovo žegnanje (Bučka)

Pri nas bomo letos praznovali pročtenje začrtnikov sv. Kozme in Damijana v nedeljo 12. oktobra. Sv. opravilo bo imel ob 10 dekanjski arhidiacon, ml. g. kan. dr. Tom. Klinar iz Ljubljane. Po božji službi bo izvršil blagoslovitev razširjenega pokopališča, preurejene pevske dvorane in novega Gaslinnega doma. — Okoličani, na slavlje ste prav prijazno vabljeni!

Smrt vzornega moža (Smarje pod Ljubljano)

V noči med soboto na nedeljo se je preselil v večnost Ivan Trtnik, po domače Dednikar s Klanca pri Škofljici. Koga ne bi ta novica pretresla, saj smo ga vsi poznali in visoko spoštovali. Njegova postava, oči, sploh vse je izražalo pogum in poštenost. Bil je skoz in skoz vzoren kristjan, dober oče in zglede gospodar. Pri njem si dobil vse dobre lište, ne samo ta, če je bilo tvoj kaj storiti za dober tisk, je bil gotovo Trtnik med pospeševalci. In kot oporo je podobno stvar še na smrtni postelji naročil svojim. In tako tudi za vse druge dobre stvari... Bil je mož poštenjak, značajen, dober.

Vodovodi (Laški kraj)

S pomočjo bivšega okrajnega zastopa okrajne blagajne posebno pa s pomočjo bivše oblasti ne samouprave je bilo v zadnjih letih zgrajenih več večjih in manjših vodovodov po posestnih vaseh. V občini Marija Gradec so se napravili vodovodi v vaseh Dol. Stopeca in Brstnik v občini Dol pa v vasi Marno, kjer je bil letos odprt. Kmetstvo prebivalstvo je za take naprave jako hvaležno, kajti marsikje preskrba vode prava muka, ki je treba ob časi suše po črti ali pol ure daleč vodo voziti ali pa tudi nositi. Lahko se trdi, da je to najbolj koristna akcija za povzdigo našega narodnega zdravstva pa tudi za povzdigo našega kmetijstva posebno žeteli je, da se započeta akcija nadaljuje to posebno sedaj, ko na banovina veliko dohodkov od doklad na zemljiški davek.

Pismo iz Francije (Audun le Tiche.)

Nepričakovane množice so se zbrale h večerjajši slovesni blagoslovitvi nove zastave našega Slovenskega delavskega pevskega društva v Audun le Tiche, malem francoskem mestecu tik luksemburške meje. Proslave se je udeležilo 19 društev, od njih 12 z zastavami. Izmed odličnikov moramo omeniti komisarja Poljaka, ki se je udeležil proslave kot zastopnik zadržanega g. poslanika Spalajkoviča, krajevne mera z gospo, tajnika Terres Rouges, mestnega župnika in slovenskega župnika in blagoslovitelja Kastelica iz Aumetza. Sredi dolge deževne dobe, ko je deževalo še v soboto in lije danes, je dalo nebo prekrasen solnčen dan, kar je slavnost še bolj povzdignilo. Slavnostni sprevod, v katerem je vibralo 12 zastav slovenskih, poljskih, ruskih in francoskih društev, katerega sta poživljali dve godbi in ki je nosil s seboj še v venci zavito zastavo, je krenil v cerkev in jo popolnoma napolnil. Ko so aumeški pevci lepo zapeli slov, štanijske, so

zaigrale solze v očeh premmogih naših rudarjev. Domača božja služba, ki bi jo služil v sredi tujine v nabitno polni cerkvi domač duhovnik, resnično ni kaj vsakdanjega. Gospod župnik Kastelica je poudaril v svojem govoru edinost Slovencev, ki jih predstavlja ena zastava in čast zastave, da more biti pri vseh izprehodih uvrščena za križem, kar pomeni, da se križu klanja, ga spoštuje in ljubi tudi članstvo društva, ki je dalo blagosloviti svojo zastavo. Blagoslovljeno zastavo je predal g. komisar Poljak po zastavnem kumu društvenem predsedniku Majeržu in ta društvenem zastavonoši, ob kateri priliki so bila voščena kratka, pa jedrnata gesla. Dostojanstvena je bila poklonitev pred spomenikom padli vojakov, kjer je zapel domači moški zbor pod vodstvom gospoda pevovodje Kranerje Hej Slovani, gospod predsednik pa je položil pred spomenik lep venci. Posebno smo bili veseli pevškega koncerta, ki sta ga priredila oba naša pevska zbora, Aumeški pod vodstvom g. Biščaka in domači pod vodstvom g. Kranerje. Koncert je dosegel svoj višek ob Laharnerjevi Naši pesmi, ko se navdušenje kar ni hotelo početi in jo je bilo treba ponoviti. Govoril je g. komisar in oba predsednika naših društev sv. Barbare Filip Šrihar iz L'Hopital in Mlekuz iz Merlobacha. Drugo jutro je sklepal gospod komisar Poljak v bližnji Aumetz sesianek društvenih predsednikov, po katerem si je ogledala vsa družba vzorno knjižnico (1.100 zvezkov) in čitalnico tamkajšnjega našega društva. Oboje se sicer šele urejuje, bo pa odprto tekom štirinajst dni. Ta svojevrstna ustanova, ki bo sprejela pod svojo streho tudi slovensko brezalkoholno kavarno, je vse naravnost navdušila. Nad vse okusno opremljena čitalna dvoranica gostuje v najlepši Aumeški hiši, kjer je našim na razpolago prikljupljiv park, v katerem bo urejenih na spomlad dvoje keglišč in dvoje balinšč, poleg številnih klopi in domače utice. Se danes so se odpeljali g. komisar Poljak, g. župnik Kastelica in g. predsednik Slovenskega delavskega društva v Aumetz Franc Hren po ostalih naših bližnjih kolonijah. Koikor vemo bodo obiskali Boulange, Crusnes, Manciettes, Tuequegnieux in Marine, v katerih zadnjih dveh se snuje novo slovensko društvo. Tako kulturno udejstvovanje naših izseljencev nas resnično veseli. Dokler bodo hodili po teh potih, se nam zanje ni bati.

Resnica je samo ena.

(Iz Savelj.)

V 39. številu »Domoljuba« je bila kratka notica iz Savelj, kjer dopisnik sporoča, da se je ustanovila nova Kmetijska strojna zadruga. Ob to notico se je obrgnil »dobrotnik društva« v 226. številu »Jutra« z dne 30. sept. t. l., ter apostrofira podpisane ter g. Sušteršiča kot zagrizena nasprotnika načelstva Strojne zadruge v Savljah. — Ker dopisnik »Jutra« zavija resnico, hočem na kratko očitati na podlagi sodnih sklepov delo sedanje načelstva Strojne zadruge v Savljah in zakaj se je ustanovila Kmetijska strojna zadruga. — V 21. številu »Domoljuba« leta 1929 sem v dopisu iz Savelj navedel velike nerednosti, katere sem ugotovil v poslovanju bivšega načelstva. Načelnik na težke očitke ni odgovoril. Te očitke in še druge sem ponudil sodišču v pravi. Bivši načelnik zadruge odjem. elekt. toka je obenem tudi načelnik Strojne zadruge v Savljah. Tudi tu so se ugotovile velike nerednosti, v sled tega je desetina članov Strojne zadruge zahtevala s pismeno vlogo, dne 7. maja l. l. sklicanje izrednega občnega zbora. Načelnost je na to sklicalo 20. maja 1929 sejo načelstva in nadzornstva, na kateri je član nadzornstva spregovoril značilne besede o članih, ki so se poslužili samo pravice: »Mi sami smo sodniki, mi bomo sodili.« Vse te člani je načelstvo protizakonito izključilo, čeprav so bili trije člani načelstva proti izključitvi, trije za izključitve. Odločil je izključitev načelnikov glas. Izključeni so se pritožili na občni zbor, ki se je vršil dne 2. junija 1929. V 22. številu »Domoljuba« z dne 29. maja 1929 sem priobtel kratke dopis, v katerem sem dovolj jasno povedal, da imajo izključeni člani na občnem zboru še vse članske pravice dotlej, dokler jih občni zbor pravnojavno ne izključi. Opozoril sem tudi člane Strojne zadruge, naj budno pazijo na vse event. protizakonitosti in nerednosti. Na dotičnem občnem zboru je šel načelnik preko vseh mojih opozoril v gori omenjeni številu »Domoljuba« in ni pripustil na občni

Dopisov brez podpisa ne priobčujemo!

zbor izključenih članov, ni dal predloga o izključitvi sedmih članov na glasovanje in se sploh ni o tem glasovalo, a v zapisnik o občnem zboru je posvedočil neresnico, da je bilo vseh sedem članov soglasno izključenih. Zato je imenom vseh sedmih izključenih, opozoril pravni zastop načelstva Strojne zadruge, da skliče še enkrat občni zbor z dnevnim redom zadnjega občnega zbora. Načelnost je odgovorilo, da ne čuti »potrebe« kaj spreminjati na sklepih občnega zbora, ker bi bil potek in rezultat prav isti. Na tak odgovor je imenom vseh izključenih vložil proti Strojni zadruzi g. Sušteršič tožbo, katero je Strojna zadruga izgubila v prvi in drugi stopnji. Iz tožbe je razvidno, da se predlog o izključitvi sedmih članov ni dal na glasovanje in se sploh ni o tem glasovalo ter je neresnična posvedočba v zapisniku, da je občni zbor soglasno potrdil izključitev. Sodišče je dalje razsodilo, da so člani še v posesti vseh članskih pravic, dokler jih občni zbor ne izključi in da so po mnenju sodišča vsi sklepi občnega zbora neveljavni, ker se je zabranilo sedmim članom, da uveljavijo želje glede zadržanih zadev, kajti bistveno za ta najvišji zadržani organ je ravno to, da imajo tam pravico govoriti vsi člani. — Načelnost Strojne zadruge pa ni upoštevalo sodnih sklepov ter se je načelnik celo izrazil napram g. Sušteršiču: Če tudi sodišče ugodilo vsem tvojim tožbam, ti ne boš nikdar več član Strojne zadruge. Dne 23. febr. t. l. se je vršil občni zbor Strojne zadruge. Načelnik ni prispuštil zopet g. Sušteršiča in še par drugih članov na občni zbor. Vložena je bila tožba proti Strojni zadruzi. Sodišče je tožbenemu zahtevku v polnem ugodilo ter potrdilo, da je že s prejšnjo tožbo ugotovljeno, da imajo izključeni vse članske pravice vse dotlej, dokler jih občni zbor ne izključi. Toda načelnost je še dalje krtilo članom članske pravice. — Dopisniku »Jutra« pa bodi povedano: Če bi se lansko leto načelnost ravnalo po mojem opozorilu, prihranjeno bi bilo ca. 10.000 Din stroškov, katere je morala Strojna zadruga plačati. Tudi to mi povemo, da bo načelnost sprejelo proti svoji volji vse izključene člane v zadrugo, kajti, še je pravica pred sodiščem. Škoda pa, ki so jo imeli in jo bodo še imeli izključeni člani, bo do zadnje pare povrnila Strojna zadruga. Za to dam pismo in pečat načelnostu Strojne zadruge. — Ign. Šubelj.

Belokranjski kotiček.

Belokranjski kotiček

Trgatev je končala

Močno je htelo gniti, pa smo vendarle še prav veliko rešili. Pretekli teden je bil za trgatve ugoden in so vinogradi do maha že prazni. Vino po svoji moči lanskega ne bo doseglo, bo pa vseeno, kjer je bilo dosti dozorelo potrgano, precej boljše od predlanskega. Samo, da bi se dobili resni kupci.

Vin. zadruza v Metliki je pričela!

Od 1. okt. naprej so se vrstili voz za vozom, sodi, čebrni in kadi, kakor je pač kdo izbral posode v katerih je pripeljal. Le eno — pa veliko nepriliko, — smo imeli. Nova hidravlična preša je odpovedala. Pa smo se hitro pomagali. Pri zadržanih smo dobili nadomestek in je obrat kmalu spet prišel v tek. Slo je kar naprej, noč in dan — vse do nedelje in še čaka mnogo dela, kot se napoveduje. Vsekako je to dober začetek in prav ta dokazuje, kako zelo so razmere klicale po taki zadrugi.

Led je sedaj prebit. Vina bo polna klet. Sedaj je treba le trgovcev, ki nam bodo prinesli denarja, pri zadržanih pa strpnosti in stanoovitosti, da bo moglo začeto delo zoreti v obilnem sad.

30 slovenskih narodnih napitnih in zdravil. Za mešani zbor harmoniziral Ant. G. r. u. m. Cene 30 Din. Založila Jugoslovanska knjigarna. — Slovenci radi pojemo. Zlasti pri kozarcu vina, pa naj bo to na novi maši ali na ohceti ali na izletu ali kjerkoli. Žal da velikokrat ne znamo lepo zapeti. Ta zbirka nam nudi menda vse zdravice, ki jih pojejo pri nas. Vsak pevski zbor se jih z lahkoto nauči. Pevovodje in pevci, sezite po njih in dajte Slovencev lepih vseskih pesni. Te bodo smrt za divje oštarijsko krčanje in surovost.

Radio.

Radio program od 9. do 16. oktobra.

Vsak delavnik: 12.15: Plošče, 12.45: Dnevne vesti, 13.00: Čas, plošče, borza, 18.00: Koncert Radio-orkestra, 22.00: Novice, čas, napoved za drugi dan. — Četrtek, 9. okt.: 17.30: Otroška ura. — 19.00: Srbohrvaščina. — 19.30: Prenos ljubljanske opere »Knez Igor«. — Petek, 10. okt.: 19.00: Francosčina. — 19.30: Gospodinjina ura. — 20.00: Športna ura. — 20.30: Pester večer: na harmoniko igra g. Rakuša, ženski duet narodnih pesmi s spremljevanjem klavirja — šlagerje poje Mirko Psemič. — Sobota, 11. okt.: 19.00: Angleščina. — 19.30: Aktualna ura. — 20.00: Koroški večer: Sodelujejo: Kvartet Glasbene Matice, operni tenorist Jože Gostiš in pevski zbor »Ljubljanski Zvon«. — 22.15: Radio orkester. — Nedelja, 12. okt.: 9.30: Prenos cerkvene glasbe. — 10.00: Versko predavanje. — 10.20: Sadržaja. — 11.00: Prenos iz Zvezde: Koroška pesem, izvajajo združeni pevski zbori. — 12.00: Todenški pregled. — 15.00: Nasveti za kmeta. — 15.15: Samospevi g. Franc Deržava. — 16.00: Jalen: Nevesta — igrokaz. — 16.30: Radio-orkester. — 17.30: Humoristično čtivo. — 20.00: Sonatni večer, izvaja prof. Jeraj (vijolino) in kapelnik dr. Svava (klavir). — 21.00: Jugoslovanska glasba, izvaja Radio-orkester. — Ponedeljek, 13. oktobra: 19.00: Poljsčina. — 19.30: Higijensko predavanje. — 20.00: Komorni trio (flavta: Slavka Korošec, klarinet: Jenko Gregorc, klavir: Pavel Sivic). — 21.00: Radio-orkester. — Torek, 14. okt.: 19.00: Sila vode in vetrov. — 19.30: Nemščina. — 20.00: Prenos koncerta »Gorenjcev« iz frančiškanske cerkve. — 21.00: Koncert Radio-orkestra. — 22.15: Lehka glasba. — Sreda, 15. okt.: Opoldanski program odpade. — 19.00: Rusščina. — 19.30: Literarna ura: Vergil. — 20.00: Na citre igra Emil Mezgolič. — 21.00: Prenos iz Prage (koncert Udričkovega kvarteta in Fibichovega kvinteta).

J. V.:

Novi kazenski zakon.

(Nadaljevanje.)

Pogojna obsodba.

Pogojna obsodba je ustanova moderne kazenskega prava. Njen namen je, odstraniti škodljive posledice, katere ima kratkotrajni zapor na kaznenca. Izkušnja namreč uči, da v mnogih slučajih kratkotrajni zapor kazencu več škoduje kot pa koristi, zlasti, če je kaznenec še mlad. V zaporu pride v stik z drugimi izprijenimi zločinci, od katerih se nauči več slabega kot pa dobrega — saj ne ozdravi gnilo jabolko od slabega, pač pa narobe. Pa ne samo to; mnogokrat se dogodi, da kdo, ki je sicer povsem pošten človek, v neki priljubljenosti (n. pr. razburjenju) stori manjše kaznivo dejanje, ki bi ga pri treznejšem premisleku gotovo ne bil storil in mu je potem tega dejanja v resnici žal. Trdno sklene, da takega ali podobnega dejanja ne bo več ponovil; popolnoma odveč bi bila za takega storilca kazen, saj jo je že prestal v svoji duši; poboljšanja pa zanj ni treba, ker je itak dober in pošten človek. Kazen bi le porazno vplivala nanj in mu dala pečat sramote, kateri bi ga grizel vse življenje in mu jemal odpornost proti nagnjenju k izvrševanju novih kaznivih dejanj. Torej je za takega storilca boljše, da se pusti v njegovi dobri volji na svobodi kot pa, da se za kratko dobo zapre (n. pr. za 5 mesecev). Kaj drugega pa je to pri tistih, ki store hujše kaznivo dejanje, ka-

tereja je treba kaznovati z robijo, zatočenjem ali celo s smrtno kaznijo. Kdor se je v svoji zločinski nameri izpozabil tako daleč, za takega pogojna obsodba ni na mestu in bi bila podana premajhna gotovost za varnost človeške družbe, če bi tak zločinec ostal na svobodi; na drugi strani pa bi to slabo vplivalo na druge. Pogojna obsodba je torej dobrodošla le pri manjših kaznivih dejanjih, za storilce, ki so po svoji naravi nepokvarjeni, zlasti še, če je storilec mlad in neizkušen.

Stari avstr. kaz. zakon pogojne obsodbe sploh ni poznal; je torej to za nas popolnoma nova ustanova, ki je dalekosežnega pomena in pravi blagodat za vse državljanke.

Naš kazenski zakon približno takole določa: Če more sodišče pričakovati, da se bo obsojenec v bodoče poboljšal, sme (ne mora!) odrediti, da se izvršitev kazni za določeno dobo odloži, če se sodba ne glasi na več kot na šest mesecev strogega zapora ali na več kot na eno leto zapora, ali če se glasi le na denarno kazen (višina ni odločilna) in če pred tem ni bil kdaj obsojen (ni treba, da bi bil tudi kaznovan!) radi zločina ali v zadnjih desetih letih na kazen strogega zapora ali navadnega zapora nad mesec dni.

Ne more biti tedaj deležen pogojne obsodbe: kdor je bil že kdaj obsojen radi kakršnegakoli zločina ali pa radi prestopka v zadnjih 10 letih, za katerega je bil obsojen na več kot na mesec dni strogega ali navadnega zapora (to velja tudi za slučaj, da je bil storilec obsojen, pa mu je bila kazen odpuščena ali je zastarala); če

Poročne prstane

v veliki izbiri - priporoča JOSIP JANKO, urar v Kamniku na šušni, nasproti farne cerkve.

37

RAZNO

Čudna so pota. Časopisni poročajo, da je znani kitajski general Ciank-Kai-Sek doma iz mesta Preraz na Moravskem. V svetovni vojni je prejšnji Moravan Cigašek prišel v rusko ujetništvo od koder je pazneje pobežnil na Kitajsko. Tam se je zapletel v državljanske boje, ki že vsa povojna leta pustijo ogromno veliko kitajsko državo, in postal s časom vodilni general. Sedaj bo prišel s svojo ženo Kitajko domov na oddih.

Pilsudskijev rešitelj. Te dni je umrl v kraju Baranowiczu na Poljaskem star žid Elija Gakheim po imenu. Starcu so priredili sovesen sprevod, tudi državna oblastva so bila zastopana. Javnost se je temu čudila. Nato so listi objavili, da je maršal Pilsudski rajnemu židu dolžan življenje. Za časa poljsko-boljševske vojne je mesto Baranowicz prehajalo iz roke v roko. Nekega večera je mesto padlo zopet v oblast boljševikom. Med zadnjimi, ki so se umikali je bil maršal Pilsud-

Hector Malot:

Brez doma.

Roman.

»Vkrcajte se torej z njo!«

Po teh besedah je namignila možu, ki je stal zadaj pri krmilu in je takoj prišel naprej ter vrgel desko na breg. Tako je nastal most, po katerem sem se lahko vkrcal brez nevarnosti. Ponosno sem stopil na ladjo s harfo na rami in z Joli-Coeurjem v roki.

»Jej, opica, opica!« je viknil Arthur.

Stopil sem k otroku in medtem ko se je pogovarjal in ko je ljubkoval Joli-Coeurja, sem ga lahko opazoval.

Čud bil je res kot sem že prvotno mislil, prizan na gosko. Gospa pa me je vprašala:

»Otrok moj, ali imaš očeta?«

»Da, a zdaj sem sam.«

»Za dolgo časa?«

»Za dva meseca!«

»Za dva meseca! Ubogi otrok! Kako je to mogoče v tvoji starosti, pa za tako dolgo časa?«

»Moram pač, gospa!«

»Bržkone vaš gospodar zahteva, da mu po preteku dveh mesecev prinesete veliko vsoto denarja?«

»O ne, gospa, ničesar ne zahteva. Da le preživim sebe in svojo četo.«

»Kaj ste se do danes lahko preživeli?«

Okleval sem. Se nikdar me ni nobena gospa navdajala s tolikim spoštovanjem kot ona, toda govorila je tako dobrotljivo, njen glas je bil tako mehak, njen

pogled tako nežen, tako bodrilen, da sem se odločil, povedati resnico. Zakaj naj bi jo tudi zamočlal?

Pripovedoval sem ji torej, kako sem se moral ločiti od Vitalisa, ki je bil obsojen v zapor zato, ker me je branil in kako nisem mogel zaslužiti niti solda, odkar sem zapustil Toulouse.

Ko sem jaz pripovedoval, se je Arthur igral s psi. Vendar je poslušal in slišal, kar sem rekel.

»Kako lačni morate biti!« je vzkliznil.

Po tej besedi, ki so jo dobro poznali, so psi jeli lajati in Joli-Coeur se je besno praskal po trebuhu.

»Oh, mama!« je vzdihnil Arthur.

Mama je razumela. V tujem jeziku je rekla nekaj besed ženski, ki je ravno pomolela glavo skozi odprta vrata in kmalu prinesla obloženo mizico.

Nisem se dal dvakrat prositi. Jadrno sem odložil harfo in prisedel k mizi. Takoj so se psi uvrstili okrog mene, Joli-Coeur pa se mi je spravil v naročje.

»Kaj vaši psi jedo kruh?« me je vprašal Arthur.

No, če jedo kruh! Vsakemu sem dal cel kos, ki je kar izginil.

»Kaj pa opica je?« je menil Arthur.

No, za Joli-Coeur se ni bilo treba bati, ker medtem ko sem jaz pital pse, je on zagrabil kos pastete ter se je z njo dušil pod mizo.

Pa tudi jaz sem si vzela kos pastete in če se tudi nisem dušil z njo kot Joli-Coeur, sem jo vendar pogoltnil skoraj tako požrešno kot on.

»Ubogi otrok!« je vzdihnila gospa in mi napolnila čašo.

Arthur sicer ni rekel ničesar, le debelo nas je gledal, ves vesel našega dobrega teka, ker smo bili eni kot drugi enako požrešni, celo Zerbino, ki bi bil vendar lahko sit od ukradenega mesa.

»Kje pa bi bili danes večerjali, če ne bi nas arečali?« je vprašal Arthur.

je bil obsojen pred 10 leti n. pr. na eno leto zapora radi prestopka (torej radi prestopka sploh, četudi je bil obsojen recimo na robijo), to ni odločilno, da le ni bil obsojen radi zločinstva. Če pa je bil obsojen kdaj na zločinstvo, tudi n. pr. pred 20 leti, ne more biti pogojno obsojen! Dalje ne sme biti s sedanjo obsodbo obsojen na smrtno kazen, robijo, zatočenje ali strogi zapor, kateri presega šest mesecev ali navadni zapor nad eno leto; pač pa, če je obsojen na manjšo dobo strogega ali navadnega zapora ali na denarno kazen, čeprav je ta visoka. Dalje mora sodišče priti do spoznanja, da v resnici lahko pričakuje, da se bo storilec poboljšal; tako zagotovilo more dobiti sodišče na podlagi poprejšnjega življenja obsojenca (če je bil dober in pošten), če je kaznjivo dejanje manj važno, če je bilo storjeno v kakih olajšilnih okoliščinah (n. pr. v velikem razburjenju, v potrebi, če je storilec nagle jeze itd.) in če je pred sodiščem odkrito priznal svoje dejanje ter je povrnil vso škodo ali je vsaj pripravljen povrniti jo.

Pogojna obsodba obstoji v tem, da sodišče sicer obsodi storilca na določeno kazen (n. pr. na pet mesecev zapora in 1000 Din denarne kazni), obenem pa izreče, da se kazen ne bo izvršila, če se obsojenec v določenem času poboljša. Ta odlog ne sme trajati manj kot eno leto in ne več kot pet let. V tem času ne sme storiti nobenega naklepnega kaznjivega dejanja, radi katerega bi bil obsojen na hujšo kazen od zapora. Če v tem času stori tako dejanje (t. j. naklepnega dejanja, za katerega se kaznuje s hujšo kaznijo od zapora), se odlog kazno-

vanja prekliče in obsojenec se kaznuje tako radi prejšnjega kakor tudi radi sedanjega kaznjivega dejanja skupno. Ker se obsojenec ni držal pogoja, ga zadenejo zdaj obojne posledice.

Obsodbo za novo kaznivo dejanje, katerega je obsojenec storil v tem pogojnem času (času preizkušnje), s katerim pa ni kršil pogoja odloga za prvo obsodbo (če je to dejanje naklepnega, pa storilec ni obsojen več kot na navadni zapor ali denarno kazen ali če je dejanje storjeno le iz malomarnosti), sme sodišče ali takoj odrediti izvršitev ali pa tudi izvršitev te sodbe pogojno odložiti, kakor spozna za umestnejše v svrhu poboljšanja obsojenčevega značaja.

Poleg pogoja poboljšanja pa sme staviti sodišče še nov pogoj: da obsojenec v posebej določenem roku plača škodo, katero je povzročil s kaznivim dejanjem. Tega roka se mora obsojenec točno držati, kajti v slučaju, da preteče ta rok, obsojenec pa škode ne povrne, se prekliče odlog sodbe in obsojenec mora nastopiti kazen. Izjema je le v primeru, da obsojenec brez svoje krivde ne more plačati škode v tem roku; v tem slučaju mu sodišče dovoli rok. Če pa obsojenec sploh ni v stanju povrniti škode, mu sme sodišče tudi to spregledati.

Če je preizkusna doba dobro prestana, je obsojenec popolnoma prost; kazni mu zdaj ni treba nastopiti in njegova obsodba se izbrše iz sodnih registrov ter se smatra, kot da storilec sploh nikdar ni bil obsojen.

Za dobo preizkušnje se sme, če je potrebno, odrediti tudi zaščitni nadzor.

More pa se dogoditi sledeče: obsojen-

cu je kazen pogojno odložena, med tem pa pride na dan novo kaznivo dejanje, ki je bilo storjeno pred pogojno obsodbo, katero pa sodišče pri tej sodbi ni bilo znano; sodišče obsodi storilca na novo kazen. Če je ta kazen taka, da vsled nje pogojna obsodba ni dopustna, se prva obsodba prekliče in sodišče izreče za oba kazniva dejanja skupno kazen (po načelih steka). Če pa je s to novo obsodbo (radi kaznjivega dejanja, storjenega pred pogojno obsodbo) obsojen storilec le na kazen, pri kateri je pogojna obsodba dopustna, pa sme sodišče, če spozna to za umestno, tudi zdaj izvršitev sodbe pogojno odložiti.

Če študent na rajžo gre ...

(Popotne zgodbe

M. J.

2. Benetke.

Koliko smo že slišali od njih; zdaj skoraj ne verjamemo, da smo v Benetkah. Včasih, ko smo bili majhni, nas je kdo skušal dvigniti za ušesa s tolažbo, da bomo Benetke videli. Jaz nisem šel nikdar, nikdar nisem prijetnih občutkov in nisem nikdar verjel, da bi bile tako grde. Hvala Bogu tudi niso.

Pri vsakem tujem mestu je najboljšje, da ga človek vidi od daleč vsega, da dobi neko sliko o njem. Pri nekaterih je sploh boljše, če jih gledamo samo od daleč.

Mi smo se vozili tako, da smo videli z morja prav vse Benetke ali kakor se reče po nobeli panorami Benetk.

In od daleč so Benetke še lepše kot od blizu. Same stare hiše v vseh barvah, rdeče, rumene, sive, visoke, nizke, vmes namesto ulic kanali in mestovi brez nje. Morje je umazano zeleno in plitvo, da mora naš parnik »Kosovce« prav počasi voziti med neštevilnimi stebri in

»Mislim, da sploh ne bi večerjali.«

»Kje pa bi jutri kosili?«

»Jutri? Mogoče bi imeli ravno tako srečo kot danes.«

Med zabavo z menoj se je Arthur obrnil k svoji materi in zaplela sta se v dolg razgovor v onem tujem jeziku, ki sem ga že prej slišal. Videti je bilo, da prosí nečesa, na kar mati nobenega pristati ali vsaj proti čemur ugovarja.

Nenadoma je obrnil glavo proti meni, ker telesa ni mogel premakniti.

»Ali hočete ostati pri nas?« me je vprašal.

Gledal sem ga, ne da bi mu odgovoril, tako me je vprašanje iznenadilo.

»Moj sin vas vpraša, če hočete ostati pri nas?«

»Na tej ladji?«

»Da, na tej ladji. Moj sin je bolan in zdravniki so svetovali, naj ga imamo privezanega na deski kot vidite. Da mu ni dolgčas, se vozimo na tej barki. Vi ostaneta pri nas. Vaši psi in vaša opica bodo igrali za Arthurja, ki bo predstavljal naše občinstvo. Ti pa, če hočeš, ljubi otrok, nam boš igral na harfo. Tako nam storiš uslugo, mi pa bomo tebi pomagali. Ne bo vam treba vsak dan iskati občinstva, kar za otroka v tvoji starosti ni lahka stvar.«

Na ladji! Še nikdar nisem bil na ladji, čeprav je bila to moja največja želja. In sedaj naj vendar enkrat živim na ladji, na vodi! Kakšna sreča!

To je bila prva misel, ki me je prešinila in očarala. Kakšne sanje!

Po nekaj trenutkih premišljanja sem začutil, koliko sreče je bilo zame v tej ponudbi in kako plemenita je bila ona, ki mi jo je stavila. Poljubil sem gospe roko. Vidno je bila ginjena od tega izraza moje hvaležnosti in skoraj nežno me je nekolikokrat pobožala po čelu.

»Ubogi malček!« je vzdihnila.

Ker so me prosili, naj zaigram na harfo, sem mislil, da ne smem odlašati, da zadostim izražen želji. Moja naglica naj bi izražala moje dobro voljo in hvaležnost.

Vzel sem godalo in šel prav na sprednji konec ladje. Tam sem začel igrati.

Gospa je vzela majhno srebrno piščalko in ostro zažvižgala.

Prenehaj sem s pesmijo in se vprašal, zakaj tako žvižga. Mari sem slabo igral? Ali naj umolknem?

Arthur, ki je opazil vse, kar se je godilo okrog njega, je uganil moj nemir.

»Mama je zažvižgala zato, da gremo naprej,« me je umiril.

Res se je ladja oddaljila od brega in splavala naprej po mirnih vodah kanala. Vlekli so nas konji, voda je pljuskala od ladjin kljub, ob straneh pa so begala drevesa, vsa obžarjena od zahajajočega solnca.

»Hočeš igrati?« me je prosil Arthur.

S kretinjo glave je priklical mater k sebi in jo prijel za roko. Tako sta ostala dolgo časa, jaz pa sem medtem igral razne melodije, ki sem se jih naučil od svojega gospodarja.

XII.

Moj prvi prijatelj.

Arthurjeva mati je bila Angležinja, imenovala se je gospa Milligan; bila je vdova in Arthur je bil njen edini otrok, — vsaj njen edini živeči otrok, ker imela je starejšega sina, ki pa je bil izginil v zagonetnih okoliščinah.

V starosti šestih mesecev je bil ta otrok izgubljen ali ukraden, in nikdar niso mogli najti sledu za njim. Res je, da v trenutku, ko se je to zgodilo, gospa Milligan ni mogla storiti potrebnih korakov. Zakaj njen

ski. Boljševiška patrulja mu je bila že tik za petami, ko je maršal ves zasopljeno pritekel v neko hišo. Star Eid je ravno molil iz »talmeuda« (židovski sveto pismo). Ko mu je Pilsudski povedal, za kaj gre, je žid maršal brž preoblekel v judovski kaftan, porinil predenj sveto pismo in sta začela moliti. Ko so boljševiki stopili v hišo, so našli za mizo le starega žida in njegovega učenca. Tako se je maršal Pilsudski rešil življenja.

V restavraciji. »Plaćilni, prinesite mi goveje pržolce! — »Za deset ali za dvanajst dinarjev?« — »Kakšna je razlika?« — »K dražji damo ostrejši nož.«

»Šele« s 16 letom se sme Anglež poročiti. Neverjetno, vendar resnično: v Angliji je doslej postava, da se sme deklica poročiti z 12 leti, deček pa s 14 leti. Seveda je le redko kateri mladoletnih uporabil tozadevno zakonito dovoljenje. Zdaj je angleška zbornica določila poročilno starost za oba spola na 16 let. Še vedno pol prezgodaj.

Višji državni pravdnik pride v jetnišnico ter vpraša nekega jetnika: »Kaj je tebe spravilo v

kažipoti. Po morju pa gre vse križem, kražem: motorni čolni, jadrnice, mali parniki, gondole — to so benečanski dolgi, ozki, črni čolni, ki jih gonijo z enim samim veslom. Tu so stare palače iz samega marmorja, s krasnimi stebri in okraski, vse v barvah in razkožju. Bogve koliko skrivnosti, koliko velikih sanj, solza in grehov je skrilih v teh sijajnih zidovih. Ničče ne ve. Njih posestniki so umrli in jih odnesli s seboj. Mi gledamo samo palače in se jim tudimo.

To vse gre mimo tebe hitro, spreminjajoče se kakor filmski trak. Na levi strani so otoki z vilami, cerkvami, cestami, avtomobili. V Benetkah samih ni avtov ne nobenih modernih prometnih sredstev, niti kočij ni. Samo gondole in čolni in pešci. Za človeka, ki pride iz modernega, hrupnega mesta, se ta mir kar nekam čuden, skoro metvaski zdi.

Dolgo se vozimo po kanalu. Najbolj lepo je, ko pridemo do trga svetega Marka. To je najlepši in največji trg v Benetkah. Ob tem trgu, so vse velike in znamenite stavbe: cerkev svetega Marka, palača nekdanjih beneških knezov ali dožev, razni muzeji in zabavišča. In popotnik, ki je videl samo to, je videl Benetke.

Na krovu vse stremi in gleda, zakaj mi smo povedim prvikrat v Benetkah. Mško je skoro jezen, ko mora Madžarkama izmisljati se razna šmena. Revež tolko ve o Benetkah kot one, pa jim mora le pripovedovati.

Ko se približamo pristanišču, se nam oglašajo malo strahu, kaj če nas Italijani priimejo. V Jugoslaviji so nas ljudje, ki berejo časnike, na vse višje plašili, da ne hodimo v Italijo, da nas bodo zaprli. No, v Benetkah smo brž odpravili in niti prtljage nam niso odprli, da smo se kar čudili nad prijaznostjo. Se pri nas bi ne šlo tako. Torej ni dobro preveč verjeti časnikom.

Ko se v hotelu preoblečemo in umijemo, jo malnemo po Benetkah. Najprej seveda na Markov trg.

Ljudi nič koliko. Vseh narodov. Italijanov, Nemcev, Angležev, Čehov, Rumunov in še Slovencev, če se nas prištetemo kot narod.

Sprva, ko prideš pod oboki velikih palač na trg, ne vidiš drugega kot ljudi in golobe. Beneški golobi so tudi svetovnoznani in se jim

zaradi tega dobro godi, zakaj zrnje jim od vseh strani skupaj leti. Golobe imamo tudi drugje, a nikjer ne pride tujcem na misel da bi jih krmlili kot v Benetkah.

Glavna stvar na trgu je cerkev svetega Marka ki je ena najlepših cerkev na svetu. Zidana je bila v 15. stoletju, ko je bila beneška republika na vršku, ko je imela največje brodogradnje na Sredozemskem morju in na obalo Jadranskega morja na obeh straneh. In tedajji Benečani so hoteli nudi ta znanj pokazati svoje bogastvo in zgradili to cerkev.

Ko stopiš vanjo te, kar oslepi zlati blesek po stropu veže, kjer so na zlati podlagi mozaiki iz svetega pisma stare zaveze. Skozi mogočna vrata se pride fele v pravo cerkev.

Mi smo si jo ogledali malo bolj površno, zakaj brž ko nas je ugledal cerkovnik, je pritekkel k nam in nas začel goniti ven, ker nismo imeli sukujčev. Malo čudna se nam je zdelala ta italijanska govečnost za lepoto hiše božje, zlasti še ko smo videli, da so bogate Američanke s protipredpisno kratkimi krili smele v cerkev, glavo so si pa pokrile kar — čusnikom. Pa je bilo. Mož bi bil najbrž rad dobil od nas naputnino, a nam kaj takega še na misel ni prišlo.

Najlepši je oltar. Nad njim se dviga marmornato nebo na štirih umetno izklesanih stebrih, da bi si človek to moral ogledovati dve uri. Vse naokrog so slike velikih in malih mojstrov, po stropu pa mozaika.

Mško me je opozoril — in menda je tudi sam neke napisal, da se mu zdi posebno posrečeno pri tej cerkvi to, da ni nikjer napisano, ne kdo jo je postavil, ne kdo slikal.

Potem nas je cerkvenec pričel spet poditi in smo šli po eni ladji dol, po drugi nazaj gor in v klopi, kjer smo pa — zadržali. To je bila posledica morske bolezni. Ko sem se predramil, sem videl, da je vsepovsod krog nas polno ljudi. Zato sem podrezal tovaršča, da smo jo pohrali iz cerkve.

Jaz sem se spomnil tistega kranjskega izreka, da je treba cerkve gledati od zunaj. To smo tudi storili, sedli pred cerkvijo (pa precej daleč stran) na bronaste podstavke drogov za zastave in gledali pa se skoro nismo mogli nagledati. Zakaj od zunaj je cerkev še

lepša kot od znotraj. Se vidi, da so stari Benečani bolj dali na zunanost kot na notranost.

Cerkev je zidana v obliki križa in ima pet krasnih kupol. Oboki nad vhodi so polni marmornatih okrasov in še više so štirje krasni bronasti in pozlačeni konji, ki so jih pripeljali iz Canigrada. Seveda da ne manjka leva sv. Marka z odprto knjigo. To je bil beneški grn in ga dobih vse povsod, do koder je segel beneški meč, tudi v Dalmaciji in v našem Primorju, ki je bilo včasih pod beneškim jarmom.

Danes je od vse stare slave ostalo le mesto, ki pa živi le od tujcev in od njih milosti. Prebivalstvo v Benetkah je po večini revno. Morske trgovine ni, bavijo se z ribištvo, da se prežive.

Doževa palača je druga zanimivost na trgu svetega Marka. Je velika, lepa stavba, rdečkaste barve, okrog in okrog so marmornata stebrašča, marmornati stebri ob oknih, marmornati okrasni povsod, do strehe. Marmor je tudi znotraj, v sobah, kjer je stanoval dož. Vse povsod so krasne slike, preproge, mize, vaze, da ne več, kam bi pogledal in Mško je izjavil, da bo odzljaj naprej v vseh muzejih in starih palačah mižal, češ, da tako največ vidi.

Šli smo skozi sodne dvorane, kjer je uradovale eno najstarejših sodišč v vsej zgodovini, ki je brezimno pisneno ovadbo poslalo vsakogar, ki je bil osumljen, da se bori proti plemski strahovladji poslalo pod sekuro ali pa v svinčene ječe, kjer je moral vsakdo znoret. Beneške ječe nič ne zaostajajo po svoji strahoti za lepoto palač. Med doževa palačo in med ječami je takozvani »most vzdihov« (Ponte dei Sospiri), kjer so peljali obsojence od zadnje razprave. In o svinčenih ječah je že vsakdo čul.

Mi smo gledali vse te lepote in strahote. In če jih človek preiščuje vidi, koliko trpljenja in zatiranja so morali mali ljudje prestati, preden so prišli do spoznanja, da pravzaprav ni prav in nikjer zapisano, da je nekdo že kar po svojem rojstvu določen za gospodarja nad teboj. In naš čas je prav zaradi tega, ker so ljudje to spoznali, boljše od prejšnjega, pa če bi ne bilo nič drugega. (Dalje sledi.)

38

ječo? Jetnik: »Nahod!«
Državni pravdnik: »Kaj? Nahod te je spravil v ječo?«
Jetnik: »Da, gospod! Imel sem silen nahod in ravno ko sem lezel skozi okno v notarjevo stanovanje, sem moral kihnuti; to je zbudilo gospoda, ki me je ujel in spravil semkaj!«

Metuzalem. Če je resnična ta, ne vemo, zanima pa je Angleški dnevnik »The Central China Post« (Osrednja kitajska pošta) ob 20. sept. poroča, da so v osrednji Ly-Ching-yun po imenu, Kini našli nekega moža, ki ima — 252 let. Starina ima že 24. ženo in je še prav pri moči.

Za številne družine. Padanje rojstev vzemirja tudi Belgijo. Že l. 1921 so tam ustanovili Zvezo številnih družin. To društvo šteje danes že 101.846 družinskih očetov z dosti otrok. Zveza je izvajala marsikatero davčno olajšavo. Med drugim bodo dosegli v kratkem tudi državno podporo, da si družinski očetje lahko hišo sezidajo, država bo sprejela tudi zakon o zavaranju mater ob nosečnosti; očetje številnih družin bodo imeli znižano vojnjo po vseh pogah.

mož je umiral, ona sama pa je bila težko bolna, ni bila pri zavesti in tudi ni ničesar vedela o tem, kaj se je godilo okoli nje. Ko je okrevala, je bil njen mož mrtev in njen sin je izginil. Poizvedbe je vodil njen svak James Milligan. Toda pri tej izvolitvi je bila ta posebnost, da je imel James Milligan svoji svakinji nasprotno namene. Dejansko je namreč, če je umrl njegov brat brez potomstva, on postal njegov dedič. Njegove poizvedbe pa so bile brezuspešne: v Angliji, v Franciji, v Belgiji, v Nemčiji in v Italiji je bilo nemogoče izvedeti, kam je prišel izgubljeni otrok.

Vendar pa James Milligan kljub temu ni podoval po svojem bratu ničesar, ker je sedem mesecev po moževi smrti rodila gospa Milligan otroka — to je bil mali Arthur.

Toda po zahtevu zdravnikov ta slabotni in bolelni otrok ni mogel živeti, zdaj zdaj mu je bilo umreti in tistega dne je imel postati James Milligan dedič naslova in premoženja svojega starejšega brata, zakaj dedne pravice niso enake v vseh deželah in na Angleškem dovolijo v nekaterih okoliščinah, da stric podeduje na škodo matere.

Upi Jamesa Milligana so se torej zakasnili vsled rojstva njegovega nečaka, niso pa bili uničeni, le čakati je moral.

In čakal je.

Toda zdravniška prerokovanja se niso uresničila; Arthur je pač ostal bolehen, vendar ni umrl kakor mu je bilo napovedano; materina skrb ga je ohranila pri življenju; hvala Bogu se tako čuda precej pogosto ponavljajo.

Dvajsetkrat so mislili, da je izgubljen in dvajsetkrat je bil rešen; zaporedoma, včasih celo hkrati je imel vse bolezni, ki se le morejo lotiti otroka.

V zadnjem času se je pojavilo strašno zlo, ohromelost v kolkih, ki povzročajo hude bolečine in boku.

Proti tej bolezni so predpisali žveplenaste vode, in gospa Milligan je zato prišla v Pyreneje. Toda ko so zaman uporabljali te kopeli, so nasvetovali drugo lečenje, ki je bilo v tem, da so držali bolnika iztegnjenega, ne da bi mogel stopiti na tla.

In takrat je gospa Milligan dala v Bordeauxju zgraditi ladjo, na katero sem se ukrcal.

Ni mogla misliti na to, da bi pustila sina zaprtega v hiši, zakaj umrl bi od dolgočasje ali od pomanjkanja zraka: ker pa Arthur ni mogel več hoditi, je morala hiša, v kateri je stanoval, hoditi zanj.

Preuredili so ladjo v plavajočo hišo s sobo, kuhinjo, salonom in verando. In v tem salonu ali na tej verandi, kakor je bilo ravno vreme, se je mudil Arthur od zore do mraka v družbi svoje matere in le oči je moral odpreti, da so šle mimo njega pokrajine.

Odpotovali so iz Bordeauxja pred enim mesecem, in potem, ko so pluli po Garonne-i navzgor, so prišli v canal du Midi; po tem kanalu so imeli priti do ribnikov in do drugih kanalov, ki leže vzdolž Sredozemskega morja, zatem zopet pluli po Rhone-u, nato po Saône-i, iz te reke v Loireo do Briarea, se vozili po istoimenskem kanalu, dospeti do Seine in slediti toku te reke do Roncu, kjer bi se ukrcali na veliki brod, da se vrnejo na Angleško.

Razume se, da nisem izvedel teh podrobnosti o gospe Milliganovi in o Arthurju že na dan svojega prihoda, temveč sem šele zaporedoma ter polagoma, in če jih tukaj navajam, storim to zaradi večje jasnosti moje povesti.

Na dan mojega prihoda sem se seznanil le s sobo, v kateri naj bi prebival v barki, ki se je imenovala »Labode«. Dasiravno je bila ta soba čisto majhna, dva metra dolga in približno en meter široka, je bila vendar najdražestnejša in najčudovitejša kabina, ki si jo mora predstavljati otroška domišljija.

Citajte in prepričajte se!

Oglejte si, pred nakupom,
brez obveznosti veliko zalogo:

Sukna, štofa, kamgarna, lodna za moške obleke.
Crno, sivo sukno, velour dvojnoličen za zimsko
suknje in suknjite pri

„Češniku“, Ljubljana

Lingarjeva, Stritarjeva ulica

Poštenost mojega podjetja je obče znana

Kuga božji bič.

Iz severne Kitajske pošiljajo strašna poročila o kugi, ki mori na tisoče ljudi. Cele vasi so izumrle, mrlički leže nepokopani, prebivalstvo beži iz okuženih krajev kot pred povodnjivo. »Črna smrt« je vtisnila svoj grozni pečat vsej osrednji Kitajski. Pa tudi v severni Afriki, v Alžiru, se je kuga baje že pojavila.

Kuga je skeleč bič božji. Stari kronisti so zabeležili, da je že grške junake pred Trojo kosila neznana bolezen. V 6 stoletju se je kuga razširila po vsej Evropi. Ne vojna in ne lakota nista pustili za seboj toliko gorja kot »črna smrt«.

V 14. stoletju je kuga iztrebila skoraj vso Evropo. Tedaj niso niti vedeli, kakšna bolezen je to. Šele čez dolgo let so prišli na to, da prenaša kugo majhen bacil, paličaste oblike. Ta bacil se najraje zaje v kožo bolh na podganah. Zato se splošno meni, da so predvsem podgane raznaševalke kuge. To je do neke mere res. Bacil pa pride v človeka lahko tudi z dihanjem. Tako se razvije pljučna kuga, ki najhitreje umori. Bacil se pa lahko vsesa v človeka tudi skozi kakšno rano. Kri se zastrupi in po vsem telesu se razpihnejo gnojni izpuščaji; to je takozvana bubonska kuga.

Ognjišče ima kuga v Kitajski in v Indiji. Od ondi so jo karavane zanesle v Malo Azijo. Od tu je bila prav kratka pot na Sicilijo in v Marsej, južno francosko luko. V treh letih je takrat kuga pobrala okoli 25 milijonov ljudi. Po letu 1350. je kuga neznatoma izginila. Pojavila se je v Evropi zopet v 16. in 17. stoletju. V novejši dobi so jo doživeli v ruski pokrajini Astrahan. Leta 1908. so se pred njo tresli v Hamburgu in Bremenu. V vzhodni Aziji pa ni nikdar prav potihnila.

Človeštvo se kuge danes še prav tako boji kot v preteklih stoletjih. Saj ni čudo, ko pa še danes ni prave obrambe proti njej. Leta 1879. se je v Benetkah sešla posebna konferenca držav, kjer so obravnavali, kako se je moč ubraniti kuge. Vse države so potem pristopile h »kužni konvenciji« ter so v Carigradu izbrale poseben »vrhovni zdravstveni svet«. Ta odbor ima nalogo ubraniti kugi prehod preko Carigrada in Aleksandrije v Evropo. S temi zdravstvenimi odredbami ter z razkuževanjem ladij so kugo precej omejili. Vendar bo pa še vedno ljudstvo molilo iz globoke vere tisto prošnjo iz litanij »Kuge...«

Proletarski kotiček.

p Kaj pa naši staroupokojenci? Upokojencem iz Nemčije, ki bivajo v naši državi, se je pričela izplačevati pokojnina. Pogodba med našo in nemško državo, katero je sklenil bivši minister dr. Andrej Gosar, je prišla s 1. decembrom 1929 v veljavo. Nestrpno so čakali invalidi in rudniški upokojenci, ki so bili pred in med vojno upokojeni v Nemčiji, pa se jim je ob prevratu ustavilo izplačilo pokojnin, da pridejo na stara leta do svojih pravic. Končno so to dočakali in nekaj teh je že prejelo pokojnino v roke, ki se plačuje od 1. januarja l.l. nazaj in mesečno naprej. Glede veljave marke je sedaj n. pr. sledeče: kdor je prejemal prej 15 mark, dobiva sedaj 39.50 mark, to je čez 500 Din našega denarja. Kako bi bili naši staroupokojenci zadovoljni, če bi se jim v lastni državi priznala in izplačevala tej vsoti primerna pokojnina!

NAZANILA.

n Kmetijsko gospodinjski tečaj na dr. Krekovi gospodinjski šoli v Zg. Šiški-Ljubljana, se prične 2. novembra t. l. — Notranje plačajo za hrano, stanovanje in vso oskrbo 600.— Din mesečno, zunanje po dogovoru. — Priglasje sprejema vodstvo do 1. novembra t. l.

Mesarški va'enec zdrav in krepak, poštenih kmečkih staršev, se sprejme. Naslov pove uprava pod št. 11.507.

LEPO ISTRSKO BRINJE se dobi pri A. Šarabonu v Ljubljani.

Kvaci!

Najboljši trdi in mehki koki in kovaški premog Vam nudi Družba Hriša, Ljubljana
Dunajska c. 46. Telefon 2629

1000 dinarjev

plačam, ako Vaša kurja očesa, bradavice, trda koža, bube ne izginejo v 3 dneh brez bolečin, brez nevarnosti, brez noža, brez vsejia z zdravniško priporočeno RIA - balzomom. Gospod gozdni častnik L. piše: »Is let sem trpel na kurjih očeh, vsek čevlji in vsak korak mi je povzročil boleč in RIA-balzam je s korinanant odstranil moja kurja očesa«. Enako pišeta vladni zdravnik dr. Bodenstein in grof von Zepelin. — Cena z imenstvenim pismom 8 Din. 3 ločeni 15 Din. — Dr. NIK. Kemeny, Košice, pošt. predal 12 H 27, Češko Slovaška.

SODE in KADI

vseh velikosti po najnižji ceni ima vedno v zalogi FRAN REPIČ, sodar, Ljubljana, Trnovo. — Kmetovalcem izdelujem iz lastno pripeljanega lesa.

Edino najboljši šivalni stroji in pletilni švic. „Dubied“ stroji ter kolesa za rodbino, obrt in industrijo so le

Jos. Petelinca

Ortizer, Adler

Najnižje cene! Tudi na obroke!

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika.

Pouk v vezanju brezplačno.

Večletna garancija.

Med šolarji. »Tvoj oče mora biti velik skopuh, čevljar je, ti pa hodiš v šolo v takih starih švedih. — »Tvoj šele, tvoj,« je pobijal sošolec žaljivko. »Tvoj oče je zobozdravnik, vaš mali pa ima samo dva zoba v ustih.«

Mali oglasnik

Telico od dobre mlekarkice, pingavske pasme, breje od 16. aprila ima na prodaj Marija Simončič, pos. Moškryn p. d. »Na brezovcu«, občina Stara Loka pri Škofji Loki.

Mlinarskega vajenca za valjni mlin išče Ivan Rus, Grosuplje.

250 Din na dan zaslužite v Vašem okraju. Pišite tovarni Person, Ljubljana, Pošt. predal 307. -- Znamko za odgovor!

Čevlarskega vajenca poštenih staršev iščem. Hrana in stanovanje v hiši. Fr. Zalokar, čevljar, Mengeš 41.

Brahom moka se zdravniško priporoča ljudem, ki trpijo na prebavi in vsem, ki uživajo veliko mesa. Razpošilja po 6 kg za Din 40.— po poštnem povzetju Pavel Sedej, umetni mlin, Javornik, Gorenjsko.

Trnovskega učenca

marljivega iz poštene hiše s primerno šolsko izobrazbo sprejme takoj. Anton Slanc, trgovina z mešanim blagom, Griblje, p. Gradac v Beli Krajini.

Rmetskega fanta

sprejme zdravnik za slugo. Pogoji: zdrav, odslužen vojaščina, okreten, skrajno pošten, globoko veren. Ponudbe: s priporočilom domačega g. duhovnika na upravo lista pod značko: Stalna služba, Ljubljana.

Hlapec veren, pošten in trezen se išče za srednje posestvo. Nastop službe 1. novembra. Ponudbe in zahtevo plače je poslati na: Perné št. 1, Povlje, pošta Golnik.

Vajenec za pekovsko obrt se sprejme iz poštene družine. Poizve se v pekarni Andrej Dolinar, Ljubljana, Bohoričeva ul. 1. Istotam se proda stroj za deljenje testa.

Sprejme se hlapec

za oskrbovanje goveje živine in poljska dela. Prednost ima tisti, ki je več oskrbovanja plemenjaka. Služba trajna. Plača dobra — po dogovoru. Ponudbe je poslati pod »Priden« na upravo Domoljuba pod št. 11.516.

Rmetski mladenič

dobi stalno službo. Išče mo inteligentnega, pridnega ter zanesljivo poštenega delavca, v starosti 25—30 let, katerega hočemo izučiti za tovarniškega mojstra, specialista. Plača takoj običajna tovarniška, po dobro prestani preizkušnji pa povšek primeren za kvalificirano opravilo. Natančne ponudbe s podatki o doseganju življenju (morebitna spričevala samo v prepisu) na upravo pod »Intelligenten kmetijski mladenič« št. 11.346.

Službo dobi kmečko dekle za domača dela pri P. Bertonec, valjni mlin, Domžale.

Malo bišo s sadnim vrtnom in njivo proda Franc Pavlovčič, Podsmreko 29, pošta Dobrova pri Ljubljani.

Mizarški vajenec se sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. Stefan Mareljan, Dob pri Domžalah.

Učenka v trgovino z mešanim blagom se sprejme. Od kmetijskih staršev in ki zna šivati, ima prednost. Naslov pod »Gorenjsko« na upravo.

Pekovskega vajenca

poštenega, zdravega, okoli 16 let starega, sprejme parna pekarna v Dolenjem Logatcu.

Išče se krojač Tavčar, oz. sorodniki, doma menda v okolici Ljubljane — gorenjske občine. Pred več leti je bil v Ljubljani krojaški mojster, sostra mu je umrla v Gradcu, Avstrija. Kdor bi vedel, kje biva, se naproša (proti povrnitvi stroškov), da sporoči na upravo pod št. 11.287

Iščem služkinjo

na posestvo. Prednost ima starejša moč, ki zna kuhati kmečka jedila. Služba trajna. Plača dobra — po dogovoru. Ponudbe je poslati pod »Pridna« na upravo Domoljuba pod št. 11.517.

Odda se stanovanje

15 minut oddaljeno od Laškega upokojenemu rudarju ali železničarju, ki ima veselje do poljskega dela. Ponudbe je poslati pod »Stano vanje« na upravo Domoljuba pod št. 11.518.

Pomlajene v 24 urah

Je dosegla glasom zahvalnice go. pa Dr. A. Praga: Onih 10 lončkov EROS-kreme, ki sto m. jih poslal, sem morala dostopiti svojim znankam. Moj obraz je dobra reklama za Vašo kremo, kajti kljub svojim 49 letom sem lepa in mlada. EROS-krema odstranjuje naglo in zanesljivo mozoljčke, se odce, brnčavice, pogo, rudič nos, rujava madeže, Solčne pogo. Jamstvo: Denar se vrne, če ni uspeha. Cena 12 D; 8 lončki 25 D, 6 lončkov 40 D. Dr. Nik. Kemny, Košice C, poštni predal L/E 27. Češko-Slovaška

FIGE novo blago, **BRINJE** kraško in laško

prodaja Fran Poščnik, Ljubljana, Dunajska c. 36.

Kakršen gospod, tak sluga. Gospa (odhajajoči kuharici): »Rada bi vam napisala dobro spričevalo, pa ne morem, ker niste bili vedno točni.« — Kuharica: »Kar napišite, da sem bila tako točna, kakor sem točno prejemale svojo plačo.«

Pozor! Pozor!

Veliko izbero damskega in moškega modnega blaga za plašče, kostume, double za površnike, sukna, razne barhante, blačevino, gotove površnike, obleke, triko pletenine in plišee vse vrste, Vam nudi po izredno nizki ceni le tvrdka

LUDOVIK BOLTIN

trgovina z meš. blagom — DOL. LOGATEC.

Zastarela moda. Ona: Nace, poglej poglej če je v časopisu ki ga ravno bereš kaj mode.

On: Seveda je, a je že zastarela. Časopis je namreč od včeraj.

PREKLIC. Podpisana preključem in obžalujem očitke, ki sem jih izrekla zoper gospodično Škrabar Amalijo, tovarnarjevo hčerko v Domžalah, ter se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe.

Jerman Marjana.

Berite! Poslušajte!

Povečal sem zopet svojo trgovino, kakor tudi zalogo z jesenskimi in zimskimi blagom iz prvovrstnih tu- in inozemskih tovarn, radi tega Vam nudim krasno izbiro posebno v damskih plaščih, moških oblekah in suknjah ter v vsem drugem blagu, po zelo ugodni ceni. — Oglejte si zalogo in prepričani boste ter pri enem obisku bo Vaš trud poplačan! — Ne zamudite prilike, ker zima se bliža! — Se priporoča z vsem spoštovanjem

VINKO SAVNIK, Radovliica.

Prometni zavod za premog d. d. Ljubljana

prodaja po najugodnejših cenah in samo na debelo

Premog, domači in inozemski za domačo kurjavo in industrijske svrhe

Kovaški premog vseh vrst

Koks, litarčniški, plavžarski in plinski

Brikete.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

Miklošičeva cesta št. 15, I. q. dstr.

Ako res cenite dobro kakovost

pri milu, tedaj vas ne bo mogla premetiti nobena druga še toliko hvalisana stvar. Vi bote prali vedno le z milom in to izrečno s pravim

terpentinovim milom

Gazeta

Zdravnik: »Za vas bi bila najboljša morska voznja. Ali zmorete to?«

Bolnik: »Mislim da, jaz sem namreč pomorski kapitan.«

Samo 35 Din
volneni fantovski klobuk!

Samo 58 Din
volneni, moški klobuk v vseh barvah!

Samo 29 Din
suknena, moška šport-kapa!

Razpošilja **Trgovski dom**
Stermekki, Celje št. 19
Kar ne ugaja, se zamenja ni vrne denar.
Zahtevajte takoj veliki, ilustrirani cenik s več tisoč slikami, katerega dobite zastonj!

KADI, SODE,

urne, škafe, banje, dobite pri Antonu Klančarju, sodarskem mojstru, Dolenja vas št. 25, pošta Cerkljica pri Rakeku.

Vreče. Kdor rabi vreče **kupi jih najceneje** pri tvrdki:
Mirko Mlakar
Ljubljana - Slovškova ulica št. 11

All se hočete temeljito osvoboditi protina, REVMATIZMA?

Revmatizem je grozovita, zelo razširjena bolezen, ki ne prizanaša ne revnemu ne bogatemu, svoje žrtve išče v borni koči pa tudi v palačah. Zelo mnogotere so oblike, ki se v njih pojavlja ta bolezen, in prav pogosto niso boli, ki jim dajemo vsa druga imena, nič drugega kot **revmatizem**.

Sedaj so **bolečine v udih in sklepih**, sedaj zopet **oči ki udaj**, **sključene roke in noge, trganje, zbadanje po raznih delih telesa**, da celo **slabe oči** so prav pogosto posledice revmatičnih in protinskih boli. Kakor pa je raznolika podoba, ki jo nudi ta bolezen, tako mnogostranska so vsa mogoča in nemogoča sredstva, zdravila, mešanice in mazila, ki se priporočajo trpečemu človeštvu. Največji del med njimi ne more prav nič pomagati, kvečjemu prinese polajšanje za kratko dobo. Kar Vam tu priporočamo, je neškodljivo zdravljenje s pitjem studenčnice, ki je **pomagalo** že mnogim bolnikom.

Naše zdravljenje je izborno in učinkuje naglo. Da si pridobimo prijateljev, smo se odločili, da bomo vsakomur, ki nam piše, poslali **popolnoma zastonj** našo zanimivo, zelo poučno brošuro. Kogar torej mučijo bolečine, kdor se hoče na nagen način temeljito osvoboditi svojih bolezní brez vsake nevarnosti, naj piše še danes!

August Märzke, Berlin - Wilmersdorf

Bruchsaterstrasse 5.

Abteilung 17.

»SPLIT« A. D. ZA CEMENT PORTLAND, SPLIT

Salomit

ZA DOKRIVANJE STREH
ZA OBLAGANJE STEN
ZA ELEKTRIČNE IZOLACIJE
CEVI ZA KANALIZACIJE

Generalno zastopstvo «ALPEKO» TRG. INDUSTR. DRUSTVO, Ljubljana, Masarykova 23

Budilke od Din **49'** naprej

Budilke, stenske in žepne ure

kupite najboljše in najceneje pri

H. SUTTNER, LJUBLJANA 1

Prešernova ul. 4

Lastna protokollirana tovarna ur v Švici

Zahtevajte cenik zastoj in poš. prosto!

Budilke iz lesa od Din **84'** naprej, brez budilke Din 48'—

Zahtevajte cenik zastoj in poš. prosto!

Stenske ure z bitjem, idoče štirinajst dni od Din **380'** naprej

Prav je imel. Konj in osel sta se pričkala, kdo izmed njiju je imenitnejša žival. Konj je seveda trdil, da je on in da je po celem svetu močno priljubljena žival. Osel pa mu je odvrnil: »Tvoj ponos je smešen. Prej ali slej bo avtomobil konja popolnoma izpodrinil, oslov bo pa vedno dosti na svetu.«

Usnje

Svoje bogate zalogo priporoča za jesen in zimo

J. Lavrič, Št. Vid pri Stični

Kupuje surove kože in sprejema iste tudi v stroj

KRASNE KODRE

neomejeno trajne pri vlažnem zraku ali potenju dosežejo dame in gospodje brez škarij kodral s HELA-esenco za kodre. Tudi najlepši bubikopi se polepša s Heia, ker je nepotrebna vsaka ondulacija. Velik prihranek na času in denarju, pospešuje rast las, Vaša podoba Vas bo iznenadila. Takoj po vporabi obilo onduliranih kodrov, krasne frizure. Mnogo zahvalnic. Posebno gledališke umetnice so polne hvale. Cena 12 Din, 3 steklenice 25 Din, 6 steklenic 40 Din. Dr. Nikol. Kemény - Kašice II - poštni predal 12/227, CSR.

Štrukelj je Zrimcu prodal konja in ker ta ni imel preveč denarja, mu ga je dal na »počak«. Čez par dni pride Zrimec k Štruklju in mu potoži, da je konj sicer dober, da pa vedno glavo poveša k tlom.

Štrukelj: »Le brez skrbi, Zrimec, konja je le sram. Ko bo ves poplačan, pa bo spet glavo nosil pokonci.«

Lovske puške

kupite najceneje pri

F. K. KAISER, puškar, Ljubljana

Kongresni trg št. 9

Ljudska posojilnica

reg. zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru ter brez vsakega odbitka. — Tudi rentni davek plačuje posojilnica sama.

Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo v lastni palači, zidani še pred vojno iz lastnih sredstev. Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z **neomejenim** jamstvom za vloge vsi člani s svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad 180 milijonov Din.